

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **12 str.**

Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w pol.
Rekopisów Redakcja nie zwraca

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315.

Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 Lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4n, tel. 602.

Rok V.

Toruń, niedziela 30 kwietnia 1933

Nr. 99

Rozmowy waszyngtońskie „przyczynią się do wspólnej drogi przyszłości”

Wspólny komunikat Roosevelta i Herriota

Waszyngton, 29. 4. (PAT). Prezydent Roosevelt i Herriot, przed wyjazdem do Francji wydali wspólny komunikat, który informuje, że Roosevelt omawiał z Herriotem zagadnienia dłu między państwami, przedstawiając mu punkt widzenia amerykański. Herriot ze swojej strony przedstawił pogląd rządu i parlamentu francuskiego. Komunikat stwierdza, że te dłu rozmowy były prowadzone w tonie jak najbardziej przyjaznym i miały na celu wyjaśnienie i zrozumienie sytuacji. Przyczynią się one niewątpliwie do odnalezienia wspólnej drogi przyszłości. Herriot i prezydent Roosevelt wyrażają nadzieję, że rozmowy te, które mają tak wielkie znaczenie, będą mogły być kontynuowane w Paryżu i Waszyngtonie po powrocie Herriota do Francji i po złożeniu sprawozdania rządowi francuskiemu.

Waszyngton 29. 4. (PAT). HERRIOT WYJECHAŁ WZORAJ DO NOWEGO JORKU

Paryż 29. 4. (PAT). „Le Matin” zamieszcza następujące informacje swojego wysłannika Stefana Losanne, dotyczące ZASADNICZYCH PODSTAW POROZUMIENIA FRANCUSKO-AMERYKAŃSKIEGO.

Między obu państwami ogłoszony zostanie ozejm celny od dnia 29 kwietnia br. aż do końca konferencji londyńskiej. Rozejm obowiązywać będzie wyłącznie te dwa państwa. Regulacje długów uzależnione będą od całości kształtu zagadnień konferencji londyńskiej. daniem Roosevelta załatwienie w ten sposób tej sprawy najlepiej odpowiada interesom obu krajów. W kwestji rozbrojenia Ameryka gardzi się na stałą międzynarodową automatyczną kontrolę, w której wezmą udział m. in. tany Zjedn. Ameryka przeciwstawia się kwestji uzbrojenia jakościowo, uprawianego przez niektóre państwa tzw. systemu próbnego ze względu w gruncie rzeczy obojętne obowiązujące umów. Jak twierdzą w niektórych źródłach, jest to system zbierania, do którego uciekają się obecnie Niemcy. Odnosne instrukcje przesłane już zostały Normanowi Dawidowi do Genewy.

Min. Zarzycki na inspekcji portu gdańskiego

Warszawa, 29. 4. (PAT). Pan Minister Przemysłu i Handlu dr. Zarzycki wyjechał wczoraj na inspekcję portu gdańskiego.

Rekordowy przeładunek dzienny w Gdyni

Dnia 24 bm. port gdański osiągnął rekordową cyfrę przeładunku dziennego nieotowarą dotychczas w dziejach portu. Przeladowano bowiem jednego dnia 26 760,6 ton towarów. Poprzedni rekord dziennego przeładunku wynosił 25 214 ton. Rekordowa cyfra z dnia 24 bm. świadczy o wzrastającym z dniem każdym znaczeniu handlowym Gdyni.

Berlinka z cukrem w Gdyni

W ostatnim czasie daje się zauważyć znaczny ożywienie ruchu towarowego drogą wodną z wnętrza kraju do Gdyni. Coraz częściej zjawiają do portu gdańskiego barki załadowane cukrem. Spławia się je najpierw Wisłą do Gdańska a stamtąd już objeżdżą się cały transport do Gdyni. Charakterystyczny widok przedstawiały wczoraj 26 berlinek, zgromadzonych jednocześnie przy magazynie Cukroportu. Nigdy nie otowarowano dotychczas tak pokaźnej liczby.

Pozatem Ameryka jest skłonna do wzięcia udziału we wszystkich naradach, przewidzianych przez pakt Briand - Kellog co najmniej w charakterze obserwatora.

Losanne, reasumując sytuację, przypomina na DRAMATYCZNE CHWILE 1919 r., kiedy Francja zdołała przekonać Wilsona, nie prze-

lamala wówczas oporu kongresu. Sytuacja obecna przedstawia się analogicznie. Herriot na papierze nie podpisał żadnego zobowiązania, ale zdaje się, że przywozi rządowi francuskiemu atut realnej wartości, którym rząd francuski będzie mógł rozegrać grę w sensie pozytywnym.

„Ignorancja a pokój”

Wojsy obronnej o Pomorze Polska się nie lęka!

Bern, 29. 4. (PAT). „Gazette de Lozanne” zamieszcza artykuł Roberta de Traz p. t. „Ignorancja a pokój”.

Autor stwierdza, że ignorancja w sprawach terytorjalnych jest groźną dla pokoju podkreśla, że nie istnieje żaden t. zw. korytarz, ale duża prowincja Pomorze, zamieszkała w 90 proc. przez Polaków. Dziennik omawia następnie mocarstwowe stanowisko Polski, zaznaczając, że zarówno rozmiary terytorjum, jak ilość mieszkańców oraz jej bogactwa naturalne nie pozwalają na błędny pogląd, że Polska jest małym mocarstwem.

„Gazette de Lozanne” stwierdza jednoznacznie, jaka panuje w Polsce w sprawie poli-

tyki zagranicznej. CAŁA BEZ WYJĄTKU POLSKA GOTOWA JEST BRONIĆ POMORZA DO UPADŁEGO. Wojsy obronnej Polska bynajmniej się nie lęka. Jeżeli Niemcy ośmielili się podnieść rękę na Pomorze cała Polska wyruszyłaby przeciwko nim. Winno to być przestroją dla Hitlerowców. Powinien również o tem pamiętać klub „Czterech”, gdyby taki kiedykolwiek powstał.

W razie gdyby doszło do zrealizowania paktu „Czterech”, autor artykułu uważa, że uczestnicy jego powinni postarać się o jak najdokładniejsze i źródłowe informacje, ponieważ pokój zagrożony jest przez ignorancję.

Żywońne kwestje gospodarcze Gdyni przedmiotem rozważań specjalnej komisji

Warszawa, 29. 4. (Tel. wł.). Termin zebrania komisji doradczej dla spraw handlu, które odbyć się miało 29 bm., został przesunięty na dzień 6 maja. Komisja pod przewodnictwem min. Zarzyckiego omawiać będzie sprawy ulg i udogodnień dla przedsiębiorstw handlowych, osiedlających się na terenie Gdyni. W tym kierunku wyłonione podkomisje opracowały szereg wniosków, które zostały uzgodnione z czynnikami kompetentnymi. Dowiadujemy się, że niektóre z tych wniosków posiadają

doniosłe znaczenie dla ułatwienia działalności przedsiębiorstw handlowych w Gdyni. Uwzględnione zostały przedewszystkiem postulaty w zakresie kredytowania należności celnych. Ponadto przeprowadza się prace badawcze nad możliwością usprawnienia działalności władz akcyzowych i celnych w Gdyni. Poza tem dalszym punktem narad i decyzji byłaby sprawa konsulatów honorowych państw obcych na terenie Gdyni.

Agitacyjna mowa radiowa prezydenta Senatu gdańskiego

Prezydent senatu gdańskiego Dr. Ziehm wygłosił w ramach agitacyjnego tygodnia w niemieckim radio przemówienie, w którym na wstępie przedstawił historję Gdańska z punktu widzenia nacjonalisty niemieckiego. Charakterystycznym jest fakt, że gdański prezydent senatu zaledwie wspominał o świetnym rozwoju Gdańska i jego potęgę w okresie współzycia z Polską, natomiast podkreślał rolę Gdańska jako prowincjonalnego miasta pruskiego. Zapominając zupełnie o wspaniałym rozwoju portu gdańskiego po wojnie światowej dzięki eksportowi polskiemu, prezydent senatu podnosił jedynie, że wszystkie nadzie-

je gospodarze Niemców nie spełniły się w Gdańsku. To, co spowodowało przesilenie gospodarze p. Ziehm zwała na Polskę a nie widzi tego, co Gdańsk zawdzięcza Polsce. Bar dzo niepokoi p. Ziehma rozwój portu polskiego w Gdyni. Oświadczył on w tej sprawie dosłownie: „Jeżeli Gdynia rozwijać się będzie tak nadal jak dotąd, to niedługo gdański ruch portowy odegra obok obrotu Gdyni podrzędną tylko jeszcze rolę.

Na zakończenie położył prezydent senatu gdańskiego nacisk na węzły, łączące Gdańsk z Rzeszą.

Pojedynek prokuratora z obrońcami Ostatni akt procesu Gorgonowej

Kraków 29. 4. (PAT). Zapowiedź przemówienia prokuratora i obrońców ścigająca wczoraj do gmachu sądu okręgowego tłumy ciekawych. Rozprawa rozpoczęła się o godz. 9 min 10 rano. Prokurator Szypuła w 4-godzinnym przemówieniu przeprowadzał tezę oskarżenia, odrzucając koncepcję mordu ratunkowego, popełnionego przez sprawcę obcego oraz koncepcję mordu, dokonanego w t. zw. zamrocze-

niu epileptycznym. Przemówienie swoje zakończył prokurator apelem do sędziów przysięgłych o werdykt skazujący.

Po przerwie południowej imieniem ławy obrońców adwokat Ettienger z Warszawy w 3-godzinnym przemówieniu starał się wykazać niewiarogodność zeznań poszczególnych świadków, a zwłaszcza Stasia Zaremby, odmalował cały przebieg procesu i podkreślił błędność

Tardieu — właścicielem „La Liberté”

Paryż 29. 4. (PAT). W dniu wczorajszym ukazał się znany dziennik paryski „La Liberté” pod nowym kierownictwem Właścicielem dziennika stał się obecnie były premier Tardieu. W artykule programowym redakcja stawia jako swoje naczelné zadanie walkę z wszelkim ruchem rewolucyjnym.

Król i żyd

Berlin, 29. 4. (PAT). Król szwedzki Gustaw bawił w tych dniach w Berlinie i na kortach „Rot-Weiss” odbył mecze w swoim ulubionym sporcie tenisie. Król szwedzki grał w dublu i na partnera dobrał sobie słynnego tenisistę Prenna, bojkotowanego obecnie w Niemczech z racji jego żydowskiego pochodzenia. Prena grał tak znakomicie, że w parze z 60-letnim królem pokonał świetny zespół niemiecki Cramm — dr. Kleinschroth w trzech setach.

Jeszcze jedna klęska Mac Donalda

Paryż, 29. 4. (PAT). „Ere Nouvelle” uważa, że do szeregu niepowodzeń Mac Donalda przy było jeszcze jedno, a mianowicie — los jego projektu rozbrojeniowego w Genewie. Stanowisko Polski, przedstawione przez jej delegata Raczyńskiego zupełnie słusznie ujmuje zagadnienie gwarancji bezpieczeństwa, a Ameryka w konsekwencji rozmów Roosevelta z Herriotem oświadczyła się wyraźnie za koniecznością wzmocnienia paktu paryskiego nowymi umowami bardziej zabezpieczającymi gwarancję. Stanowisko Ameryki jest niczem innym, jak tylko decyzją odrzucenia planu Mac Donalda.

Ameryka zgadza się na spłatę długów w srebrze

Paryż, 29. 4. (PAT). Nadeszły tu wiadomości z Waszyngtonu, że Stany Zjednoczone zgadzają się, aby w ciągu 6 miesięcy państwa dłużnicze wpłaciły swoje zobowiązania w srebrze, przy czem sumy wpłacone srebrem nie mogą przewyższać kwoty 200 milionów dolarów. Srebro obliczane będzie po kursie 50 centów za uncję. Dotychczas obliczano je po kursie 36 centów.

Rząd weźmie udział w otwarciu Targów Poznańskich

Warszawa, 29. 4. (PAT). Na otwarciu Targów Poznańskich w dniu 30 bm. Ministerstwo Przemysłu i Handlu będzie reprezentowane przez panów: ministra dr. Zarzyckiego, wice-ministra dr. Doleżala, dyrektora gabinetu ministra Patka, dyrektora Departamentu Handlu Sokołowskiego, naczelnika wydziału Sagaylto, oraz sekretarza osobistego ministra Barańskiego.

Zjazd przedstawicieli elektrowni z całej Polski

(o) Warszawa, 29. 4. (Tel. wł.). Dnia 29 bm. odbędzie się w Warszawie zjazd przedstawicieli elektrowni z całej Polski. Przedmiotem obrad będą zagadnienia, związane z obniżeniem cen za prąd. Poruszone mają być również kwestje cen węgla, wzgl. rabatu udzielanego przez kopalnie.

pełnione w czasie śledztwa pierwszostkowego. Wreszcie obrońca zaapelował do ławy przysięgłych, wzywając do wyroku niewinniającego i kończąc słowami: „Ławo przysięgłych wolno się mylić w oskarżeniu ale nie wolno mylić się w skazaniu”.

Po przemówieniu adwokata Ettiengera przez wodniejący przerwał rozprawę, odraczając ją do godz. 19ej.

Prezydent Rzeczypospolitej

W konstytucjach europejskich

Obowiązujący u nas system wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej przez Zgromadzenie Narodowe, złożone z posłów i senatorów, wzorowany jest na konstytucji francuskiej. Stwierdzić zresztą należy, że większość państw europejskich, no w powstałych lub zorganizowanych po wielkiej wojnie, poszła za wzorem Francji. Wystarczy — prócz Polski — wymienić Czechosłowację, Grecję, Turcję, Łotwę, Portugalję. W szczególności zachodzą różnice, wynikające np. z jednoizbowego ustroju Turcji i Łotwy, — za sady jednak wyboru Głowy Państwa jest w wymienionych republikach identyczna.

Nic w tem zresztą dziwnego. Przez 40 lat, poprzedzających wojnę światową Francja była jedynym mocarstwem Europy, mającym ustroj republikański, — była więc w oczach ludów symbolem demokracji i postępu. Francja, oprócz nimbem zwycięstwa w r. 1918, dyktująca światu pokój i nowe formy współżycia, wywierała tem większy wpływ na umysły ludzkie u narodów, dźwigających się do samodzielnego państwowego bytu.

A jednak zarówno doświadczenia historii, jak i nauka prawa państwowego podnoszą cały szereg poważnych zastrzeżeń przeciw systemowi wyboru Głowy Państwa przez ciała parlamentarne. Zastrzeżenia te nabierają tem większego znaczenia na tle powszechnych dziś dążeń do przebudowy ustrojów państwowych w kierunku wzmocnienia władzy wykonawczej i sprowadzenia roli ciał ustawodawczych do właściwej miary. W myśl tych dążeń Prezydent Rzeczypospolitej ma być nie tylko najwyższym przedstawicielem władzy wykonawczej lecz ma być głównie i przede wszystkim Głową Państwa, reprezentantem najwyższej władzy państwowej, jednolitej i nie podzielnej, ma być czynnikiem nadrzędnym, utrzymującym równowagę między naczelnymi władzami państwowymi t. j. sejmem, senatem i rządem. By sprostać tym zadaniom, musi być on nie tylko wyposażony w odpowiednie przywileje władzy, lecz musi mieć odpowiedni autorytet w szerokich warstwach społeczeństwa, a władza jego musi być niezależna od innych czynników państwowych.

Francuski system powoływania Prezydenta przez ciała parlamentarne stoi w wyraźnej sprzeczności z temi wymogami. Źródłem władzy Głowy Państwa stają się w tym systemie izby ustawodawcze, — z konieczności więc wytwarza się zależność Prezydenta od nich, przez co zgóry osłabia się jego autorytet i nieskrepowana niczem swoboda decyzji t. j. zdolność samodzielnego rozstrzygnięcia. System ten otwiera szerokie pole dla wpływów partijno-politycznych, dla zakulisowych przetargów, dla prawdziwych „pacta conventa”, składanych przez wybranego Prezydenta na ręce przywódców parlamentarnych. W następstwie tego utrudnionem staje się wybranie prezydentem człowieka o indywidualności wybitnej i o zdecydowanej woli i mocnym charakterze, — sprzyja to natomiast hodowli przeciętności, która „nie zagraża” wszechwładztwu ciał parlamentarnych.

Dość spojrzeć na pięćdziesięciolecie trzeciej republiki francuskiej, nad którem — zda się — po dziś dzień unoszą się słowa jednego z prezydentów, Kazimierza Periera, wypowiedziane w chwili, gdy dobrowolnie składał swój urząd: „Le président de la République n'est qu'un maître de ceremonies”. — Prezydent republiki jest wyłącznie tylko mistrzem ceremonii”. — Jeden jedyny Aleksander Millerand miał odwagę ujawniania swych osobistych poglądów. Przegrał jednak sromotnie, gdyż wszechwładny podówczas blok lewicy zmusił go do kapitulacji i ustąpienia. Gdy w r. 1920, bez pośrednio po zwycięskiej wojnie i po zwycięskim traktacie pokojowym po urzęd Prezydenta sięgnął „ojciec zwycięstwa” i przyzyszcza ludu francuskiego, Jezy L. Clemenceau, francuskie zgromadzenie narodowe oddało te podność w ręce — Deschanelowi.

W r. 1931 nie dopuszczono do wybrania prezydentem Francji Arystydesa Brianda, nie dlatego, jakoby jego ideologia solidarności europejskiej budziła zastrzeżenia wśród większości izb parlamentarnych, lecz dlatego tylko, że był jednostką wyrastającą ponad przeciętność, urodzonym przywódcą i mężem samodzielnego myślenia.

Źródłem władzy Głowy Państwa może być tylko i jedynie wola całego społeczeństwa, uprawnionego do dania odpowiedzi, kogo powołuje na najwyższy w państwie urząd, symbolizujący majestat Rzeczypospolitej i będący czynnikiem nadrzędnym nad wszystkimi organami państwowej. Tylko możliwe szeroka podstawa wyboru wyposaży osobę wybraną w potrzebny autorytet, zwiążę go szeregiem więzów logicznej i uczuciowej natury z całym społeczeństwem, uniezależni go od wpływów podległych mu czynników, zarówno wykonawczych jak ustawodawczych.

Z tych zasadniczych założeń wywodzi swój rodowód dwa dalsze — obok francuskiego — systemy wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej. System plebiscytowy znalazł zastosowanie przede wszystkim w Niemczech republikańskich, pozatem w Brazylii i w Austrii po znowelizowaniu konstytucji w r. 1929. Prezydenta wybiera cały naród, każde-

mu wyborcy wolno głosować na każdego kandydata. System t. zw. „elektorski” obowiązujący w Stanach Zjednoczonych i w szeregu państw środkowo i południowo-amerykańskich, polega na tem, że Prezydenta wybiera specjalne ciało wyborcze, złożone z elektorów, wybranych przez cały naród. I ten więc system opiera się na głosowaniu powszechnym, zmienia je tylko przez wprowadzenie dwustopniowości. By wyczerpać ilość istniejących dziś systemów, dodać należy, że najmłodsza konstytucja europejska, a mianowicie konstytucja republiki hiszpańskiej z r. 1931, wprowadza kombinację systemu francuskiego i elektorskiego. Prezydenta Hiszpanii wybiera Izba poselska wspólnie z równą liczbą elektorów, wybranych w głosowaniu powszechnym. I tu więc zwyciężyła zasada, że wybór Głowy Państwa oparty być musi na szerokiej podstawie i że do tej roli powołani być musi bezpośrednio cały ogół społeczeństwa.

W Polsce, poczynając od deklaracji konstytucyjnej rządu z 3 maja 1919 r. poprzez wnioski złożone w ciałach ustawodawczych, poprzez głosy mędzów nauki i polityków — przewija się po dziś dzień dążność oparcia wyboru Głowy Państwa o wolę całego społeczeństwa, jako źródło władzy tego najwyższego w państwie urzędu. Ostateczny wyraz

Towary polskie w daleki świat

na Bliski Wschód i do portów amerykańskich

Na podstawie badań, przeprowadzonych ostatnio przez zainteresowane organizacje gospodarcze stwierdzono, że rynki Bliskiego Wschodu stają się coraz większymi odbiorcami żelaza i wyrobów żelaznych. Okazało się również, że istnieją w tym zakresie znaczne możliwości dla firm polskich, eksportujących wyroby żelazne. Dotychczas bowiem utrzymywało się przeświadczenie, że produkcja nasza w zakresie żelaza jest zbyt droga i nie może wskutek tego konkurować z wytwórczością niemiecką, względnie belgijską.

Należy zaznaczyć, że bardzo poważna firma w Bagdadzie zgłosiła niedawno chęć na wiązania stosunków handlowych z firmami polskimi, produkującymi wyroby żelazne. Firma ta interesuje się jednocześnie importem bibułka papierosowej oraz tektury.

Linja okrętowa „Bergenske Baltic Transports” wysłała z Gdańska w końcu maja r. b. specjalny statek do portów argentyńskich oraz brazylijskich niezależnie od stałej regularnej komunikacji okrętowej, jaka istnieje pomiędzy Gdynią i Gdańskiem a Rio de Janeiro, Santos i Buenos Aires.

Szereg eksporterów polskich, pozostających w stosunkach handlowych z rynkami południowo-amerykańskimi zamierza wykorzystać to nowe połączenie okrętowe.

znajduje ta dążność w projekcie konstytucyjnym Bezpartyjnego Bloku t. j. w projekcie, który zrywa z systemem francuskim, a wprowadza zasadę ograniczonego plebiscytu.

Wielki Kongres Gospodarczy

Z inicjatywy Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem

Sfery kierownicze Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem już od pewnego czasu nosiły się z zamiarem zwołania do Warszawy wielkiego kongresu gospodarczego, w którym wzięłoby udział bardzo szerokie grono ludzi nauki, praktycznych działaczy gospodarczych, przedstawicieli wielkich organizacji gospodarczych i samorządów.

Kongres gospodarczy miałby za zadanie przestudowanie zagadnień gospodarczych w najszerszym zakresie, a więc zarówno zagadnień finansowych, jak wajątowych, kredytu zagranicznego i wewnętrznego, polityki kredytowej i bankowej, zagadnień komunikacyj-

no-budowlanych, finansowo-rolnych, spraw związanych z komasacją i parcelacją, zagadnień produkcji i zbytu produktów rolnych, sytuacji w przemyśle i handlu, handlu zagranicznego, jak również zagadnień rynku pracy z dziedziny bezrobocia, zatrudnienia, świadczeń społecznych, ubezpieczeniowych i t. p.

Jak dowiadujemy się, zorganizowanie kongresu gospodarczego weszło w stadium realnych prac organizacyjnych i program kongresu jest już w liniach ogólnych nakreślony.

Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem zdaje sobie sprawę z tego, że w wyniku działalności rządu w sprawach gospodarczych, spe-

cialnie zaś w związku z ostatnio uchwalonemi ustawami tej doniosłości, jak np. ustawy o odroczeniu rolnictwa, o sposobie spłaty niektórych zaległości podatkowych, o ułatwieniach w dziedzinie akcji parcelacyjnej i budowlanej oraz innych, powstała konieczność podjęcia na terenie całego państwa działalności, zmierzającej do przystosowania życia gospodarczego do zmienionych warunków codziennego życia praktycznego oraz do całego szeregu nowych aktów ustawodawczych, wpływających w sposób decydujący na całość gospodarstwa narodowego.

Wychodząc z założenia, że dla skuteczności wysiłków rządu w dziedzinie gospodarczej konieczne jest powołanie do współpracy i odpowiedzialności najszerszych sfer społecznych i gospodarczych — Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem pragnie, ażeby wielki kongres gospodarczy wypełnił zadanie poinformowania zainteresowanych czynników o wynikach dotychczasowych prac w dziedzinie gospodarczej, pobudził zdrową inicjatywę społeczno-gospodarczą i nakreślił szczegółowo wytyczne prac najbliższych.

Kongres gospodarczy odbędzie się w Warszawie i potrwa prawdopodobnie trzy dni. Prace jego toczyć się będą, jak to przewidują organizatorzy, na posiedzeniach plenarnych oraz w kilku komisjach, jak np. rolnej, przemysłowo-handlowej, finansowo-handlowej, dla spraw zatrudnienia, gospodarki samorządowej i t. p.

Na posiedzeniach plenarnych projektowane jest wygłoszenie referatów treści ogólnej o światowej sytuacji gospodarczej i o bieżących pracach gospodarczych rządu. Na komisjach byłyby wygłoszone referaty informacyjne z dziedzin specjalnie daną komisję interesujących, zakończone wnioskami referatów. Po przeprowadzeniu dyskusji wnioski komisyjne będą przedłożone plenum kongresu do uchwalenia.

Pierwsze dwa dni prac kongresu mają być poświęcone obradom plenarnym i komisyjnym, podczas gdy trzeci dzień przeznaczony jest na opracowanie wyników prac kongresu w grupach regionalnych, celem ustalenia konkretnych wytycznych dla prac gospodarczych, zgodnie z warunkami i potrzebami poszczególnych części krajów.

Kongres gospodarczy odbędzie się w najbliższych tygodniach, a więc przed światową konferencją ekonomiczną i monetarną, przygotowuje on bowiem w ten sposób materiał, który będzie mógł być wykorzystany na terenie międzynarodowym.

Niemiecko-sowiecki pojedynek

Walka Berlina z naftą sowiecką

Do Moskwy codziennie nadchodzą wiadomości o rewizjach i aresztowaniach obywateli sowieckich w Niemczech. Ostatnio aresztowano w Berlinie przedstawiciela komisariatu ludowego do spraw ciężkiego przemysłu Babicza, który bawił w Niemczech w charakterze członka komisji, odbierającej dostawy dla przemysłu sowieckiego. W mieszkaniu jego dokonano rewizji, która nie dała żadnych wyników. Babicz pozostaje pod strażą, pomimo energicznych kroków ze strony ambasady sowieckiej w Berlinie. Donoszą pozatem, że bojówka hitlerowska opanowała lokal berliński-go przedstawicielstwa sowieckiej agencji fotograficznej „Sojuz-foto”.

Poza Berlinem komisarzy rządu dla sowieckiego przedstawicielstwa naftowego „Derop” wyznaczono również w Stutgarcie, Lipsku i Monachium. Lokal w Stutgarcie obsadzony został przez policję pomocniczą, która dokonała szczegółowej rewizji. Dwie urzędniczki obywatelki niemieckie aresztowano. Komisarz firmy, mianowany z ramienia rządu wuertensberskiego, obwieścił pracownikom, że wszelkie zarządzenia dyrektorów, posiadających obywatelstwo sowieckie, są nieważne.

Nowa fala antysowieckiej akcji wywołała w Moskwie oburzenie. Retorsyjne zarządzenia sowieckie w stosunku do Niemiec oczekiwane są w najbliższych dniach.

Hitleryzacja policji gdańskiej

Swastyka na łotnisku gdańskim

Akcja hitlerowska przybiera w ostatnich czasach w Gdańsku coraz szersze rozmiary, a najcharakterystyczniejszą jej cechą jest bierne, a nawet wręcz przychylnie ustosunkowanie się do tej akcji policji gdańskiej. Ostatnio grupy hitlerowców prowokowały w kilku punktach miasta policjantów pełniących służbę, na co jednak ci nie reagowali.

Zrozumiałem stało się co zachowanie gdańskich policjantów po zebraniu urzędników policji gdańskiej, na którym jednogłośnie wypowiedziano się za rewolucją narodową niemiecką i wysłuchawszy mowy posra hitlerowskiego Greisera, zakończono zebranie odśpiewaniem pieśni hitlerowskiej „Horst Wessel — Lied”. Do nowego zarządu związku policjantów we-

szli sami hitlerowcy.

Znamiennym objawem jest też, że na łotnisku gdańskim wywieszono sztandar hitlerowski ze swastyką na przywitanie przybywających tu łotników-studentów uniwersytetu w Weimar. Podkreślić należy, że jest to pierwszy wypadek zawieszenia sztandaru hitlerowskiego na publicznym, oficjalnym miejscu w Gdańsku.

W dniu 22-ym b. m. podczas wyświetlania filmu „Blutendes Deutschland” w kinie w Sopocie doszło do awantury, mianowicie w pewnej chwili publiczność wstała i zaintonowała „Horst Wessel — Lied”. Kilka osób nie powstało ze swych miejsc i nie śpiewało, za co ich poturbowano i wyrzucono za drzwi.

Dogorywająca międzynarodówka przed pierwszym maja

Druża Międzynarodówka obchodzić będzie tegoroczny dzień pierwszego maja w tragicznych poproście okolicznościach. W Niemczech socjalizm zgrał się zupełnie. Hitler wymierzył mu cios ostatni i druzgoczący. Pierwszy maja zamienia w tym roku na święto hitlerowskie, święto zaborczości pruskiej.

W Austrii rząd zakazał obchodu pierwszomajowego, tradycyjnego przemarszu robotników przez śródmieście. We Francji partię socjalistyczną nurtuje głęboki rozłam. W Anglii Labour Party rozłupała się na trzy, wzajem zwalczające się, frakcje, z których jedna coraz wyraźniej gra w rolę ku komunizmowi.

Oto sytuacja głównych filarów drugiej Międzynarodówki w przeddzień 1-go maja 1933 roku.

A u nas? W Polsce?

Ekzekutywa Polskiej Partii Socjalistycznej wzywa wprowadzić swe stopniały szeregi do tradycyjnych uroczystości — lecz odziew ten trafia w próżnię. Kogoż bowiem jeszcze w społeczeństwie obchodzi, że gdzieś, na jakimś placu czy w jakiejś sali, zbierze się „sztab” przywódców partyjnych, otoczony garścią wiernych — i odcelebrowany zostanie ceremoniał obchodu, który ongi budził niemal grozę, a dziś co najwyżej — obojętność... Dawno już minęły te czasy, kiedy hasła, rzucane przez doktrynerów socjalizmu, miały walory aktualności, a manifestacje, urządzone w wielkich skupieniach warstwy robotniczej, posiadały wymowę siły.

Święto pierwszomajowe było kiedyś świętem ludzi pracy. Dziś jest ledwo wspomnieniem. Po wojnie światowej, w państwach, które bądź ustrojowo się przetworzyły, bądź w rezultacie wojny świeżo powstały — socjalizm został wepchnięty w uliczkę bez wyjścia. Znalazł się między dwoma zderzakami: z jednej strony maksymalizmu komunistycznego, — z drugiej, pochodzącej idei nacjonalistycznej.

W tem położeniu socjalizm obrał drogę najfatalniejszą, bo wprost do katastrofy wiodącą: drogę i metodę przystosowania do każdorazowej koniunktury, systemem kompromisów to na prawo, to na lewo. W Austrii np. widzimy teraz partię socjalistyczną, sprzymierzającą się jawnie z hitlerow-

cami. We Francji rozłam. W Anglii widowiśkoenne: szef partii, żyrujący swem nazwiskiem rządu konserwatywnie. A w Niemczech — upokarzająca masowa acieczka od sztandaru.

U nas także od szeregu lat jesteśmy świadkami mydlakowania między „centrolewem” i „centroprawem” — obciążania partii niebezpiecznymi związkami z reakcją, czy to chadecką czy nacjonalistyczną. Rezultaty musiały być zatem fatalne. Od wpływ młodzieży, utrata autorytetu, masko-

wanie wytartym frazesem, przeniecierstwa zasad i doktryn.

Transparenty, na których 1-go maja będą wypisane różne hasła — są wywieszkami dawno przebrzmiałych, ze współczesną rzeczywistością nic więcej wspólnego nie mających hasel.

Będziemy więc świadkami ceremoniału bez treści, obchodu bez powagi, manifestacji bez siły, demonstracji z nałogu.

Warstwa robotnicza bowiem straciła zaufanie do krzykliwych przywódców.

Franciszkanie polscy z Japonii do Marszałka Piłsudskiego

Sekretarjatu Marszałka Piłsudskiego nadesłano następujące pismo: Nagasaki, 19. III. 1933 r.

Do Pana Marszałka Piłsudskiego w Warszawie. Wielmożny Panie Marszałku! Dziś, w dzień Twego, Panie Marszałku, Patrona, św. Józefa, my, o 12.000 kilometrów zdala od Ojczyzny pracujący nad zyskaniem dusz słabego narodu japońskiego dla Niepokalanej Dziewicy przez wydawanie „Rycerza Nie-

pokalanej” w języku japońskim, ofiarowaliśmy rano Mszę Świętą i Komunię Świętą w intencji Pana Marszałka, by Niepokalana Dziewica Ostrobramska nie opuszczała Go nigdy i miłownie kierowała zawsze i wszędzie Jego myśłami, słowami i czynami dla szczęścia osobistej Jego Osoby i szczęścia Ojczyzny.

Podpisy: Polscy Franciszkanie w japońskim Niepokalanowie (Mugenzino Sono): O. Maksymilian Kolbe, przełożony klasztoru.

Zęby podnoszą urodę albo ją niweczą

Wystarczy spojrzeć na te dwie twarze, aby się przekonać o prawdziwości naszego twierdzenia. Podkreślamy, że tylko zdrowe zęby mogą być naprawdę piękne. Zdrowe zaś są zęby tylko wtedy, jeżeli są starannie utrzymywane w czystości. Ułatwia to pasta Colgate, jeżeli się jej używa codziennie.

Pasta Colgate usuwa gruntownie wszelkie szkodliwe reszki pożywienia z najdrobniejszych nawet szczelin pomiędzy zębami, a jednocześnie aromatyczny jej zapach sprawia, że oddech jest stale świeży i czysty.

Wymawiać: Kolget

PASTA DO ZĘBÓW

1-szy maja w Rzeszy

Ogłoszono w Rzeszy oficjalny program uroczystości „święta pracy narodowej”.

Przed południem odbędzie się zgromadzenie w Lustgartenie. Okolicznościowe przemówienie wygłosi minister propagandy Goebbels. Po tej mowie wzdłuż szpalerów młodzieży szkolnej, ustawionej przy Wilhelmstrasse i Unter den Linden, przejdzie do Lustgartenu prezydent Rzeszy Hindenburg w towarzystwie Hitlera. Prezydent Hindenburg wypowie krótką mowę do młodzieży.

O godz. 13 przybędą na lotnisko w Tempelhofie delegacje ze wszystkich ziem Rzeszy, oraz z okręgu Saary, Gdańska i Austrii.

Hitlerowskie prowokacje w okręgu Saary

Z Saarbruecken donoszą, iż na trzech Francuzów, przybyłych tam w sprawach handlowych z Paryża, napadło kilkunastu hitlerowców, domagając się od nich, aby mówili po niemiecku. Doszło do bójki, w której wyniku jeden z Francuzów został tak silnie poturbowany, iż musiano go odwieźć do szpitala.

Prasa podkreśla aroganckie i prowokacyjne zachowanie się Niemców w okręgu Saary, zaznaczając, iż miejscowa policja najwyraźniej popiera agresywność hitlerowców.

Kapitałści belgijscy w Warszawie

Przybyli do Warszawy przedstawiciele Trustu Metallurgique Belge-Français pp.: Louis Frere i Leopold Hoogvelst, którzy wezmą udział w dorocznym zgromadzeniu akcjonariuszów Mirkowskiej Fabryki Papieru oraz Banku Komercyjnego. Udział kapitałów belgijskich w Banku Komercyjnym wynosi zgorą 50 procent. Kapitał belgijski jest w Polsce znacznie lepiej zaprowadzony i wykazuje dużą żywotność, pociągając za sobą również kapitały szwajcarskie, francuskie i angielskie.

Reichstag podpalono na rozkaz prezydenta Reichstagu Goeringa

„Manchester Guardian” opublikował dwa kolejne artykuły na temat podpalenia Reichstagu, w których, na podstawie rewelacyjnych danych, pochodzących z kół nacjonalistycznych, przeprowadza dowód, że Reichstag podpalony został przez umyślnych emisariuszy wysłanych przez Goeringa, obecnego ministra Rzeszy.

„Manchester Guardian” podkreśla, że w dniu 27 lutego gdy nastąpiło podpalenie Reichstagu, ani Hitler ani Goering, ani Goebbels nie wyjechali z Berlina, mimo kampanii wyborczej, lecz przebywali w stolicy w oczekiwaniu pożaru. Reichstag połączony jest z mieszkaniem prezydenta parlamentu, Goeringa, chodnikami podziemnymi. Przez ten chodnik emisariusze Goeringa mieli wejść do Reichstagu. Każdy z nich, ubrany po cywilnie, zajął wyznaczony postereunek. W ciągu kilku minut podrzucili oni dostateczną ilość

materiałów łatwopalnych, a następnie wycofali się z powrotem przez chodnik podziemny do mieszkania Goeringa, gdzie z powrotem włożyli brązowe mundury hitlerowskie i oddalili się. Wewnątrz Reichstagu pozostawiono tylko Luebbego, zaopatrzonego w paszport holenderski, broszury komunistyczne szereg własnych fotografii i kartę przynależności do jakiejś holenderskiej grupy komunistycznej.

„Manchester Guardian” twierdzi dalej, iż dowody jakoby podpalenie Reichstagu miało być dziełem komunistów okazały się niewystarczające. Proces o podpalenie Reichstagu wskutek braku dowodów nie odbył się (mimo iż od dnia podpalenia upłynęło 2 miesiące) i niewiadomo, kiedy się odbędzie. Sędzia, który bada tę sprawę, miał odmówić sporządzenia aktu oskarżenia w myśl życzeń rządu, uważając że: sprawa jest zbyt naciągana, aby można było ją prowadzić w drodze otwarte-

go przewodu sądowego.

W związku z powyższym artykułem ambasador niemiecki von Hoesch na podstawie instrukcji otrzymanej z Berlina złożył ministrowi spraw zagr. Simonowi protest przeciwko artykulom „Manchester Guardian” oświadczając, że zarzuty stawiane kanclerzowi Hitlerowi i ministrom niemieckim, są bez precedensu w historii.

Simon oświadczył w odpowiedzi, że prasa angielska jest całkowicie niezależna. Jeżeli rząd niemiecki uważa iż artykuły „Manchester Guardian” zawierają oszczerstwa pod adresem członków rządu niemieckiego, to członkowie ci mogą wytoczyć wydawnictwu dziennika proces o oszczerstwo lub obrażę. Proces taki musiałby być podjęty przez Goeringa osobiście, ponieważ prawo angielskie dopuszcza tylko dochodzenie o obronę osób poszczególnych osób a nie rządów jako takich.

Pomnik bohaterów w Brnie Morawskim

W Brnie Morawskim odbyło się posiedzenie przedstawicieli Aeroklubu Czeskosłowackiego i Aeroklubu Morawskiego w sprawie budowy pomnika bohaterskich lotników polskich śp. Żwirki i śp. Wigury.

Komitet uchwalił wzniesie pomnik wspólnym kosztem obu Aeroklubów. Koszt budowy wyniesie około 140.000 k. cz. Odsłonięcie pomnika odbędzie się w dniu 10 września rb., tj. w pierwszą rocznicę tragicznej śmierci lotników. Tegoroczna odbędzie się w Brnie lotników słowiańskich. Ponadto w dniach 8 i 9 września zorganizowany będzie w Brnie wielki meeting lotniczy, w którym wezmą udział lotnicy polscy, jugosłowiańscy i rumuńscy.

Zwycięstwo lotników na zawodach w Atruce

W zawodach algiersko-marokańskich, organizowanych przez Aeroklub Północno-Afrykańskie wzięła udział — jak wiadomo — na specjalne zaproszenie organizatorów, reprezentacja Aeroklubu Rzeczypospolitej: ppłk. Bohdan Kwieciński i kpt. pilot Robert Hirsbandt na samolocie polskim RWD 5. W zawodach tych, występując na zupełnie obcym terenie lotnicy nasi zdobyli puchar za najlepszy wynik wśród ekip zagranicznych.

Dwa napady na polski pociąg

Na odcinku kolejowym Piotrowice—Bogumin obrzucony został kamieniami warszawski pociąg pociesny nr. 151. W wagonie służbowym wybito okna. Zandarmerja czeska wszczęła dochodzenie. Niedaleko Przerowa ostrzelano też pociąg pociesny, jadący do Brna.

O armji polskiej

Staraniem związku legionistów czeskich odbył się w Morawskiej Ostrawie odczyt attache wojskowego poselstwa R. P. w Pradze ppłk. Czerwińskiego o armji polskiej. Odczyt ten dał okazję do manifestacji na rzecz zblizenia czesko-słowacko-polskiego.

Pomnik bajonczyków

W dniu 21 maja ma się odbyć pod La Targette uroczystość odsłonięcia pomnika pierwszych ochotników polskich t. zw. Bajonczyków, którzy zginęli tu w r. 1915. W uroczystości mają wzięć udział władze polskie i francuskie.

32 państwa odstąpiły od parytetu złota

New York Company stwierdza w swoim ostatnim sprawozdaniu, że dotychczas porzuciły oficjalnie parytet złota 32 państwa. — Dalszych 11 państw nie oświadczyło się wprawdzie jeszcze za odstąpieniem od goldstandardu, jednakże faktycznie już go porzuciło.

Gdy Konferencja Rozbrojenia obraduje...

Z Ekwadoru donoszą, że do portu Guayaquil nadszedł wielki transport broni zamówiony przez rząd ekwadorski dla armji. Nadeszło 60 karabinów maszynowych i 12.000 karabinów systemu Mauzera. Ogólna wartość tego transportu wynosi około półtora miliona złotych.

1000 zł. za zamordowanie żony

Mąż bestja i zwyrodniały parobek skazani na ciężkie więzienie

Sąd Okręgowy w Katowicach pod przewodnictwem prezesa Sądu Okręgowego p. dr. Arcta i sędziów Borodica i Lenarta rozpatrywał sprawę Edmunda Pańczyka i Ludwika Grabarczyka z Krzyżkowic.

Akt oskarżenia zarzuca Pańczykowi zbrodnię usiłowanego morderstwa. Mianowicie dnia 23 stycznia br. o godz. 4 rano na szosie leśnej pomiędzy Zazdrością a Orzeszem usiłował zabić Franciszkę Grabarczykową za namową jej męża Ludwika Grabarczyka. Zbrodniarz uderzył ją w głowę łomem żelaznym, następnie bił drągami po głowie i twarzy, dusił ją i rzucił z furmanki pod koła wozu. Następnie zęcał się nad nią. Morderstwa nie dokonał jedynie dlatego, albowiem został spłoszony. Oskarżonemu Ludwikowi Grabarczykowi, mężowi poškodowanej, akt oskarżenia zarzuca że obcankami nakłonił Pańczyka do popełnienia tej zbrodni, obiecując mu wynagrodzenie 1000 zł. za dokonanie morderstwa. Ponadto zarzuca mu akt oskarżenia, że w tych celach wystarał się Pańczykowi o narzędzie zbrodni, a to o łom żelazny.

To sprawy według przewodu sądowego było następujące: Ludwik Grabarczyk przed 10 laty ożenił się ze starszą od niego Franciszką Grabarczykową, która posiadała majątek rolny. Od około 5 lat żyli małżonkowie w niezgodzie. Stosunki w ostatnich czasach zaostrzyły się tak znacznie, że Grabarczyk często bił i kłówał żonę. Wygrażał jej nawet zabiciem. Ubiegłego roku w czasie pewnej kłótni zamierzał ją nawet udusić. Przyczyna tego była ta, że Grabarczyk nawiązał stosunki miłosne z pewną kobietą.

Z drugiej strony zaś Grabarczyk chciał się pozbyć żony, ale równocześnie chciał zagar-

nać majątek po niej. Wszedł więc w porozumienie ze swym parobkiem Pańczykiem, który mu obiecał dożywotnie utrzymanie i wynagrodzenie w gotówce za usunięcie swej żony z tego świata. W tych celach ułożył perfidny plan 23 stycznia br. parobek wyjedzie wraz z żoną z owssem do Świętochłowic i w drodze popełni morderstwo.

Oskarżony Pańczyk na rozprawie sądowej w zupełności do winy się przyznał.

Dnia krytycznego żona Grabarczyka wyjechała, z Pańczykiem do miasta z której to podróży nie miała już powrócić do domu. Jako zaliczkę tytułem wynagrodzenia otrzymała 2 zł. Wieczorem około godz. 20 wyjechali z domu Grabarczyk zapewniał swoją żonę, że przyjedzie do Świętochłowic rowerem. Krótka przed wyjazdem upomniął swego parobka żeby sprawę dobrze zatłwił, przyczem zwrócił mu u-

wagę, że pod siedzeniem w sianie ma łom żelazny. W lesie pomiędzy Zazdrością a Orzeszem znieznacka uderzył parobek Grabarczyk w tył w głowę, następnie gdy Grabarczykowi weszła krzyk, uderzył ją kilkakrotnie drewnianym drągami w głowę. Co dalej robił, czy ją kopał czy bił nie wie. Nie wiedział również, że Grabarczyk była w ciąży. Gdy uprzytomnił sobie i ujrzał co uczynił, zbiegł przez zieloną granicę do Niemiec, gdzie go jedynak aresztowano i oddano w ręce policji polskiej.

Sąd ogłosił wyrok, skazując Edmunda Pańczyka na trzy lata więzienia. W motywach wyroku Sąd przyznał mu okoliczności łagodzące i dopatrywał się, że oskarżony czynu dopuścił się wskutek szeregu pobudek natury psychicznej. Oskarżonego Ludwika Grabarczyka Sąd uznał winny i zasądził go na 5 lat więzienia.

Z upalnej Afryki do chłodnej Gdyni

Powrót „Polonji” z wiosennej wycieczki na południe

Do Gdyni powrócił w dn. 28 bm. z wiosennej podróży wycieczkowej do Hiszpanji, Portugalji i Marokka największy polski statek oceaniczny „Polonja”, przywożąc z powrotem do kraju z pod skwarnej nieba Afryki przeszło 300 naszych wycieczkowiczów.

Podróż wypadła nadspodziewanie pomyślnie; przez cały czas statek nie napotkał żadnej burzy, a kołysanie również było stosunkowo niewielkie, dzięki czemu nawet najbardziej nieobeznani z morzem pasażerowie mogli w pełni zakosztować uroków podróży morskiej.

Atrakcją podróży były wycieczki w głąb lądu, podczas postoju statku w różnych portach, których ogółem urządzono osiem. W Maroku oprócz Casablance pasażerowie zwiedzili Rabat, Fez i Marrakech. Na gruncie afrykańskim witali ich przedstawiciele miejscowej kolonii polskiej, która liczy ogółem w Casablance około 60

osób, z inż. Baczyńskim, dawnym mieszkańcem Gdyni, na czele.

Podczas pobytu w Sewilli w czasie świąt wielkanocnych uczestniczone w wspaniałych obchodach świątecznych, z których miasto to słynie, ponadto odbyto również szereg wycieczek do Grenady, gdzie m. in. zwiedzono Alhambrę, Cerdoby i t. d. Nie pominięto również okazji odwiedzenia sewilskiej Plazza de Toros i przyjrzenia się walce byków. Miłe wrażenie pozostawiła również wśród uczestników podróży Malaga, gdzie raczono się obficie świetnym winem tej samej nazwy.

W porcie gdynskim oczekiwali podróżników żony, mężowie, krewni i znajomi tłumnie chętnie nabrzeże. Uściskom i powodzi pytań nie było końca. Nie dziw zresztą — wszak ludzie ci przywieźli z sobą niejako cząstkę dalekiej Afryki, o której słońcu marzy tak wielu z pośród mieszkańców chłodnej Północy.

2 i pół miliona na zasiłki dla bezrobotnych w maju

Na posiedzeniu zarządu głównego Funduszu Bezrobocia pod przewodnictwem prezesa wicem. Kazimierza Roźnowskiego, na wniosek komisji budżetowej przyjęto preliminarz F. B. na miesiąc maj, ustalający m. in. sumę 2.524.500 zł na zasiłki dla bezrobotnych robotników. — Przewiduje się, że liczba bezrobotnych robotników, uprawnionych do korzystania z ustawowych zasiłków, wyniesie około 50.000 osób. Po stronie wpływów preliminarz F. B. na maj przewiduje z tytułu wkładek za ubezpiecz-

onych robotników oraz ustawowej dopłaty ze skarbu państwa kwotę 3 milj. zł.

Na posiedzeniu powzięto również uchwałę w sprawie jaknajściślejszej współpracy Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy, w myśl paragrafu 20 rozporządzenia prezesa Rady Ministrów z dnia 31 marca rb., który przewiduje nadzór Funduszu Bezrobocia nad niektórymi czynnościami, wchodzącymi w zakres działalności Funduszu Pracy.

Dancing-bridge-Targi

Z okazji Targów Poznańskich, warszawska dyrekcja kolejowa uruchamia w porozumieniu z dyrekcją Targów dwa pociągi popularne do Poznania, p.n. „Dancing-bridge-targi”. Pierwszy pociąg wyruszy z Warszawy w dniu 30 kwietnia (niedziela), o godz. 7 rano, przyjazd do Poznania o 12.23. Powrót z Poznania o godz. 22.05, przyjazd do Warszawy o 3.23 r. Drugi pociąg wyjedzie z Warszawy w dniu 2 maja o godz. 17, przyjazd do Poznania o 22.12. Powrót w dniu 3 maja o 22.05 przyjazd do Warszawy o 3.23 r. Koszt przejazdu w obie strony wynosi zł 12.30. Każdy pociąg posiadać będzie wagon do tańca, bar, oraz stoliki bridżowe w przedziałach.

Złoto do Polski

W ciągu pierwszego kwartału rb. przywieziono do Polski 7.180 kg złota, z czego przypada na złoto nieobrobione 2.323 kg i na monetarne 4.857 kg. Ogólna wartość tego złota wynosi 40.241 tys. zł. Głównym importerm złota do Polski jest Holandia.

WILLIAM J. LOCKE

„Dziki Amos”

(The coming of Amos)

82) Przedruk wzbroniony

Zara zna drugi dzień zgłosiłem się do Zarządu kasyna i zapytałem, czy nie byłoby ciekawo wiedzieć się czego o Ramonie Garcii. Początkowo, okazano grzeczną obojętność, lecz gdy powiedziałem, że ten pan obchodzi mnie osobiście i że interesuje się nim policja międzynarodowa, obojętność ustąpiła miejsca żywemu zaciekawieniu.

— Mon cher ami — rzekłem do urzędnika — znacnie mnie tu przecież w Cannes, jako bardzo dyskretnego człowieka. To, czego się dowiem, pozostanie moją tajemnicą.

Zaczęło się eleganckie przekomarzenie i wreszcie powiedziano mi, że się nie omyliłem. Z paryskiego banku zwrócono czek Ramona Garcii na bardzo dużą sumę. Coś podobnego zdarzyło się — w odniesieniu do pana Garcii, bien entendu — pierwszy raz i posadzono go początkowo o zwykłe zaniedbanie. Napisano do niego, ale nie odpisał. Wobec tego nasuwało się przypuszczenie, że był to zwykły escroc.

— Dlaczego w takim razie nie daliście znać policji? — wykrzyknąłem.

— Monsier Fontaney — odparł dyplomatycznie urzędnik — kasyno jest instytucją rozrywkową, a nic tak nie psuje zabawy jak policja. Monsieur Garcia był w przwiązni z naszymi najwply-

wowszymi, najbogatszymi klientami i wywołanie skandalu policyjnego skompromitowałoby przede wszystkim ich. Dalej nieczęsto padamy ofiarą oszustów, ale jeżeli się to zdarzy, to interes nasz wymaga, abyśmy to zatuszowali. Procent, jaki pobieramy od graczy — na nieszczęście większość tego zabiera państwo i gmina — przynosi nam w sezonie od dwunastu do trzynastu milionów franków. Na czeku pana Garcii straciliśmy minimalnie.

Wyszedłem na słońce z lekkim sercem. Teraz wiedziałem wszystko. Chociaż nie. Bo co mogło się kryć w listach Luizy? Do tego dnia powstrzymywała mnie od wejrzenia w ich treść nie tyle nieznanostwo hiszpańskiego, ile delikatność. Ale ostatecznie Nadja była nominalną żoną nędznika, a Luiza — o! nadziejo! — mogła być drugą. Taki nicpoń był zdolny do wszystkiego.

Traf zdarzył, że w Cannes bawił właśnie dawny kolega z Beaux-Arts, niejaki Waterson, który przekonałszy się, że nie ma talentu ani za gróź, poniechał malarstwa i wyemigrował do Venezueli, gdzie dorobił się na handlu wołowiną milionowej fortuny. Naturalnie hiszpańszczyzna jego musiała być tak poprawna jak Luizy.

Zatelefonowałem do jego hotelu. Przyjął zaproszenie na lunch bardzo chętnie i oddał swoją znajomość języka hiszpańskiego na moje usługi.

Naturalnie musiałem wymyślić w związku z temi listami jakąś bajeczkę. Powiedziałem że mój przyjaciel powieściopisarz, chciałby zażytkować je do noweli.

Okazało się, że Luiza nadawała się do powieści. Kochała zimnego lotra do szaleństwa. Wy-

lew jej gorących uczuć tak podziałały na Watersona, że w pewnej chwili poprosił o wódkę i wodę sodową. Luiza nie przemilczała niczego i wynurzenia jej nadawały się żywcem do pornograficznego romansu. Mieszkała w Buenos Aires i miała z Garcią dwoje dzieci, naturalnie nieślubnych, bo nie wspominała, aby było inaczej. Przeciwnie. Nie brakowało wzmianek o finansowej pomocy, jakiej mu nieraz użyczała (była, jak się zdaje, bardzo bogata), a nawet gwałtownych zaklinań, że nie da mu ani grosza więcej. Mąż Luizy wstąpił do klasztoru jeszcze przed pojawieniem się na widowni Ramona. Zjakichś formalnych względów rozwód był niemożliwy i Luiza apelowała do rycerskości Ramona. Dobrze się wybrała!

Ogólnie biorąc, listy te, oprócz tego, że rzucały dodatkowe światło na charakter Ramona, nie miały dla mnie żadnego konkretnego znaczenia. Gdyby Amos ukradł mi skarpetki, rezultat byłby ten sam.

Po odejściu Watersona zastanowiłem się nad sytuacją i zestawilem fakty.

A więc:

Ramon Garcia i Nadja byli legalnie małżeństwem.

Garcia miał w swoim posiadaniu narzędzia szantażu: fałszywe perły, poświadczenie Lautier Frères i kilku kompromitujących listów Nadji.

Może bombardował ją przez ten rok żądania mi i groźbami, ale o tem nie było wiadomo, gdyż jej całoroczna poczta spoczywała na dnie Sekwany.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

W mieście i na wsi
Powszechnie się głosi,
Bogaczem z biedaka
Staje się, - kto nosi
Berson obcas gumowy
Jedyny obcas ludowy.

Wytrzymały, tani, przyjemny obcas
bez zmęczenia.

Nowe trwałe podszewowanie
jedynie skórą gumową

Berson Okma
Na każdą pogodę lania nie
śluga się.

Ceny znacznie niższe
DO NABYCIA U KAŻDEGO SKÓRNIKA I SZEWCZA

Obniżka komornego w domach ZUPU

Minister opieki społecznej zatwierdził wnioski Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie i Lwowie w sprawie obniżenia czynszów w domach mieszkalnych tych zakładów. W domach ZUPU w Warszawie przy ul. Mickiewicza, Krasieńskiego i Bema—Ludwiki czynsz obniżony został o 15 proc., w domu warszawskiego ZUPU w Łodzi — o 20 proc. W domach ZUPU wybudowanych w okresie od 1926 do 1929 we Lwowie, Krakowie i Białej obniżka wynosi 5—10 proc., w domach wybudowanych po roku 1930 we Lwowie i Krakowie obniżono czynsz o 15 procent w domach urzędniczych i o 10 procent w domach robotniczych.

Obniżki te wprowadzone zostały z dniem 1 bm. na przeciąg roku.

Zjazd nauczycielski

W dn. 7 maja rb. odbędzie się w Warszawie ogólnopolski zjazd nauczycieli szkół dokształcających zawodowych, organizowany przez Związek Nauczycielstwa Polskiego. Obrady zjazdu toczyć się będą w gmachu Związku (Wybrzeże Kościuszkowskie nr. 35). Tematem obrad zjazdu będą sprawy zawodowe szkolnictwa dokształcającego zawodowego.

Ogłoszenie ustawy o pełnomocnictwach

W najbliższych dniach w „Dzienniku Ustaw” ogłoszone będą pozostałe ustawy z uchwalonych przez ciało ustawodawcze w ciągu ubiegłej sesji.

M. in. ogłoszona będzie ustawa o szkołach akademickich i ustawa o pełnomocnictwach dla Prezydenta Rzeczypospolitej. (ISKRA).

Granatowi żołnierze — bezrobotnym piękna karta z działalności policji na Pomorzu

Granatowy żołnierz, opiekun i stróż wszystkich współobywateli, a zwłaszcza słabych i pokrzywdzonych, dla większości obywateli jest widoczny dopiero, gdy postawa i ramieniem swym nakazuje szanować prawo, a wtedy jest on, przeważnie, „niechciany”. Nie oddarzą go obywatel sympatją nawet i wten czas, gdy walczy i zwycięża bandytę, gdy marzną na posterunku lub w obchodzie, pilnując mienia, zdrowia i życia swóich współobywateli, gdy stania się z wycieńczenia wy-czerpującą służbą czuwania, śledzenia lub po-świagu, gdy nawet umiera ugodzony nożem lub kulą skrytobójcy lub w walce nierównej, na-wet wtedy obywatel jest także doskonale obo-jętny, kryjąc się w skorupie ciasnego egoizmu.

A szkoda, bo policjant to jak wrażliwy sejsmograf, notujący wahania i wstrząsy swo-jego społeczeństwa, to czule, ważne i myślące kółko w zegarze gromady. Bez tej części skomplikowany mechanizm wyczuwałby szaleńcze skoki i obroty, miażdżąc słabsze kółeczka. W jego trybach usłyszeliśmy wycie burzy i chaos, które mogłyby łacnie cały kunsztowny mechanizm Państwa rzucić w odmetę anarchii.

To też widzimy, że w państwach zachodnich przedstawiciel ładu i porządku jest otaczany sympatją wszystkich obywateli, którzy zdają sobie sprawę z niezmiernie ciężkich obowiązków, złożonych na barki policjanta. Tam już dzieciom wpaja się szacunek dla człowieka czuwającego dzień i noc nad bezpieczeństwem ich zdrowia i życia. A u nas — straszą dzieci „policjantem! Nie trzeba chyba wyjaśniać, że strach — zmienić się może raczej w uczucie niechęci niż sympatii.

Przyjaciele najbardziej-szych dzieci

Jest jednak pewna grupka ludzi, która bez zastrzeżeń szanuje, a nawet lubi człowieka obleczonego w granatowy mundur polskiego policjanta, to grupka dzieci najbardziej-szych rodziców — bezrobotnych.

W najgroźniejszym okresie roku, w zimie, kiedy widmo głodowych cierpień zaglądało ziemi oczyma do suteren, baraków i poddaszy, kiedy zimno zaczęło kąsać i parzyć — pierwszy samorzutnie przez nikogo nie wołany i najmniej spodziewany — zjawiał się z pomocą dzieciom bezrobotnych — policjant, który jak ułk inny zna beznadziejną ugdę bezrobotnego i jego rodziny w okresie zimowym i naj-goręcej współczuje mu, co staje się w szere-gach P. P. — powszechnie.

Stowarzyszenie Rodziny Policjanta

Samorzutnie opodatkowują się oficerowie i szeregowi policji, obciążając i tak szeregi pobory nowymi świadczeniami na rzecz bezrobotnych; poszczególne posterunki i komisariaty organizują przy swoich kuchniach bezpłatne dożywianie dzieci bezrobotnych, prawie każdy policjant wyszukuje sobie jakieś biedne, wygłodzone dziecko — i odżywia je w domu u siebie, lub płaci za nie w jadłodajni; przyprowadzane do komisariatów i na posterunku po-licji wygłodzone maleństwa karmi i poi poli-cjant, dzieląc się swoim pożywieniem, które z domu zabrał, wychodząc do 10-cio godzinnej służby. Wreszcie powodowane samarytańską, żywiołową akcją, swoich mężów i ojców, przy-stępuje do akcji niesienia pomocy dzieciom bezrobotnych Stowarzyszenie Rodziny Policjanta, które pogłębia i rozszerza ją, organizując większą ilość kuchni, w których codziennie karmi się setki maleńkich obywateli, organizuje zbieranie odzieży i obuwi, organizuje im-prezy, zbiera fundusze, zakupuje ubranka, bie-liznę, uprzedzając opiekę lekarską i t. d.

Stan ten bez przerwy trwa od październi-ka r. ub. do obecnej chwili, i dopiero w po-czątkach maja r. b. — zmniejszą swoje na-cieżenie.

Jakże przedstawia się ten piękny akt na rodzinnym Pomorzu?

Otrzymałmy ze źródła miarodajnego garść cyfr i sprawozdań, które podajemy poniżej.

Korpus policji na Pomorzu w m-cu listo-padzie ub. r. prawie jednocześnie we wszyst-kich jednostkach — zorganizował i niósł po-moc dzieciom bezrobotnych.

Pomoc dzieciom bezrobotnych

Do dnia 26 kwietnia oficerowie i szeregowi na terenie województwa z własnych funduszy odżywiają 415 dzieci codziennie (w tem cało-

dziennie utrzymanie 58 dzieci, zaś jednorazo-wo — 357 dzieci). Stowarzyszenie Kół Powia-towych Rodziny Policjanta — niezależnie od tego jeszcze — 120 dzieci. Ponadto oficerowie i szeregowi P. P. wspólnie z Kółkami Po-wiatowymi Rodziny Policjanta zakupili i roz-dali dzieciom bezrobotnych 12 płaszczy, 12 par bucików, 202 komplety ciepłej bielizny, 62 sztuki materiałów na ubrania, 5 swetrów, 14 par pończoch wełnianych i t. p. Na Gwiżdżkę obdarzono 485 dzieci bezrobotnych — ciastem, artykułami spożywczymi, zabawkami i t. p., zaś na święcone 228 dzieci.

To jeszcze nie wszystko, bo każdy oficer i każdy szeregowy P. P. na Pomorzu płaci do-browolną i chętną ofiarę ieder do półtora procent ze swoich szczupłych póbiorów na rzecz Komitetu pomocy bezrobotnym. Jeśli

uprzytomnimy sobie, że większa część poli-cjantów, są to funkcjonariusze pobierający uposażenie w/g XIII grupy płac, to znaczy 120 zł. a z liczną rodziną 180 zł miesięcznie, musimy przyznać, że czyn ten naszej, polskiej policji może niejednemu służyć za piękny przykład.

Pierwszy ocenił to p. Wojewoda Pomorski, który na ręce Komendanta wojewódzkiego Policji Powiatowej p. inspektora Olszańskie-go przesłał uznanie i podziękowanie dla wszystkich oficerów, szeregowych i Stowarzy-szenia Rodziny Policjanta, podkreślając duże poświęcenie korpusu P. P. na Pomorzu, wiel-kie zrozumienie chwili i potrzeb najbardziej-szych warstw społeczeństwa, a zwłaszcza naj-młodszej generacji tej klasy.

Cześć Wam Granatowi!

16 tys. urzędników skarbowych pracuje w całym kraju

Według opracowanej ostatnio statystyki urzędowej, w administracji państwowej w Pol-sce według stanu na dzień 1 stycznia 1933 r., pracuje ogółem 15-863 urzędników skarbowych. Z powyższej liczby na ministerstwo skarbu, — Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń i U-rząd Długów Państwa przypada razem 533 o-sób, izby skarbowe i podległe im urzędy za-trudniają 14038 osób, a dyrekcje cel i podleg-łe im urzędy 1292 osób.

Tzw. „etatowych” (stałych) urzędników skarbowych jest tylko 9650 osób, pozostała ilość stanowią pracownicy prowizoryczni — 1-278 osób, praktykanci 101 osób, pracownicy kontraktowi 715 osób, pracownicy kontrakto-

wi zatrudnieni w egzekucji 4119 osób. Na 14038 pracowników w izbach skarbowych i podleg-łych im urzędach — 4692 osób, a zatem 30 procent przypada na pracowników kontrakto-wych. Ostatnio po przejściu przez władze skarbowe egzekucji podatków komunalnych, — ilość tych pracowników w administracji zna-cznie wzrosła.

Pracownicy kontraktowi nie podlegają u-stawie o państwowej służbie cywilnej, są więc w znacznie gorszym położeniu od innych pracowników, gdyż nie mogą zajmować stanowisk kierowniczych mimo posiadanych kwalifikacji pozbawieni są ulg kolejowych itp.

Państwowy Bank Rolny Oddział w Grudziądzu

przyjmuje wkłady oszczędnościowe zape-wniające maximum bezpieczeństwa oraz terminowy zwrot na bardzo korzystnych warunkach, a mianowicie:

- wysokie oprocentowanie,
- opłatę stemplową od wpłat i wy-płat ponosi Bank,
- wysokość wkładów nieograniczona,
- książeczki oszczędnościowe mogą być imienne lub na okaziciela, za-

strzeżone lub bez zastrzeżenia.

- każdy wkładca może posiadać do-wolną ilość rachunków,
- lokowane w Banku sumy na ksią-żeczki oszczędnościowe do kwoty zł. 2.500,— nie podlegają zajęciu egzekucyjnemu,
- wkłady oszczędnościowe Banku mają wszelkie prawa papierów po-siadających bezpieczeństwo pupi-larne.

Pomoc w walce z kryzysem gospodarczym

Niechwały kryzys gospodarczy, który się daje tak dotkliwie odczuć w całym przemyśle i handlu, wywiera szkodliwy wpływ na zdro-wie wszystkich warstw społecznych. Ciągła obawa przed dalszym wzrostem kryzysu, przed możliwością zamknięcia naszych warsztatów pracy, bezrobociem i nędzą szarpie nasze nerwy. A przecież utrzymanie zdrowia jest w obecnym czasie ważniejsze niż kiedykolwiek indziej, jeśli chcemy z ufnością i otuchą pa-trzyć w przyszłość. Zdrowie jest prawie w całości zależne od racjonalnego odżywiania się. Najlepszą gwarancją dostarczenia orga-

nizmowi potrzebnych do zachowania zdrowia i energii, sił — jest spożywanie codziennie kilku filiżanek Ovomaltyny. Ovomaltyna jest pełnowartościową odżywką witaminową, łatwo strawną i orzeźwiająca, która zamienia się na-tychmiast w potrzebny organizmowi energię. Wyrabiająca ten doskonały środek Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna Dr. A. Wander, Sp. Akc. w Krakowie, obniżyła ceny Ovomal-tyny, chcąc uprzyjemnić wszystkim jej spo-żywanie. Obecnie można już otrzymać puszkę za 2 zł.

Recepta komunistyczna na dywersję General Niessel o czerwonej akcji antyrządowej

Na łamach „Figaro” opublikował fran-cuski generał Niessel, którego świetne ar-tykuły o Trzeciej Międzynarodówce nie-rzaz przytaczamy — zajmujące rewelacje o akcji dywersyjnej przygotowywanej planowo przez komunistów w szeregu państw. Materiału dostarczyła publiczność tajna praca anonimowego autora, podpisującego się nazwiskiem Kuk a zatyulowana „Kana-wa służby wywiadowczej”. Pra-ca ta zawiera szereg wskazówek dotyczą-cych akcji dywersyjnej. Czytamy tam między innymi: „Dywersja musi być przy-gotowana bez skrupułów, systematycznie i w ten sposób, aby mogła wprowadzić de-zorganizację we wszystkie dziedziny orga-nizmu państwowego. Należy użytkować wszelkie środki teroru. Kierownictwo tej akcji musi być powierzone ludziom bardzo pewnym, wspomaganym przez agentów do świadczonej w służbie wywiadowczej i przedstawicieli miejscowej ludności wybra-

nych ze środowisk nieprzychylnych rzą-dowi. Przygotowanie dywersji musi być bardzo długotrwałe i drobiazgowo. Dywer-sja ma obejmować następujące dziedziny:

Dziedzina militarna: Dezorganizacja metodyczna pracy sztabów generalnych przez wprowadzenie agentów. Użytkowa-nie bakterji do rozpowszechnienia chorób zakaźnych, zatrucie studzien, niszczenie składów żywnościowych w terenach nad-granicznych. Organizowanie zamachów na osobistości wysoko postawione, niszczenie ważnych punktów komunikacyjnych (mo-sty itd.), organizowanie na tyłach armji band dywersyjnych, instalacje tajnych sta-cyj radiowych, telefonów, przygotowanie lądowisk dla aeroplanów itd. **Dziedzina ekonomiczna:** Niszczenie fabryk pracują-cych dla armji, stoczni i magazynów wojskowych. Sabotaż dostaw, drukowania fałszywych biletów bankowych. Rozpo-wszechnianie fałszywych wiadomości w ce-

działają tabletki Togonal przy bólach reu-matycznych, podagrze, bólach i rwaniu w stawach, neuralgii i przeziębieniu. Już od przeszło lat 15-tu z najlepszym po-wodzeniem stosuje się przy tych scho-rzeniach tabletki Togonal. Przeszło 6000 lekarzy, w tej liczbie wielu wybitnych profesorów, potwierdziło skuteczność działania tabletek Togonal. Spróbujcie i przekonajcie się sami dziś jeszcze! Na-leży jednak zwracać baczną uwagę na nieuszkodzone oryginalne opakowanie. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Przed otwarciem Targów Poznańskich 400 stoisk w halach wstawowych

Na Targach Poznańskich rolę się od wy-stawców, rzemieślników, dekoratorów, mala-rzy, stolarzy i tapicierów. W halach stuk i gwar. Wznosi się 400 stoisk. Między innymi wspaniałe stoisko Hiszpanji, w którym 111 firm hiszpańskich bierze udział. Po drugiej stronie ogromny kompleks stoisk Francji, da-lej wielkie działy mebli, rzemiosła, budownic-twa, urządzeń, ceramiki, dział chemiczny, spo-żywczy, metalowy i inne.

Przyjechali już dekoratorzy z Paryża i Pra-gi. Ruch na Targach zadaje klam ogólnej o-spałości i wyzwala siły optymizmu, które je-dyne zdolne są dźwignąć wszystkich z maraż-mu, w jaki nas wtrąca kryzys. Szereg poważ-nych osobistości zapowiedział swój przyjazd z zagranicy. Do nich należy p. Chaptel, dyrek-tor Departamentu w Ministerstwie Handlu w Paryżu, p. Mosnier, dyr. Depart. Handlu Za-granicznego p. de la Brosse, prezes Comité Permanent des Foires à l'étranger i były gu-bernator Indochin p. O'Meara, wysoki komi-sarz Kanady, poważni przedstawiciele domów towarowych z Holandji, dyrektor Agence In-ternationale Coloniale z Paryża i wiele innych.

Jak wiadomo, uroczyste otwarcie Targów Poznańskich nastąpi w dn. 30 b. m.

TRUSKAWIEC-ZDROJ - sezon już otwarty!

Przed przyjazdem do Truskawca — pijcie! Truskawiecka „NAFTUSIE” wiosennego czer-pania — działająca znakomicie w choro-bach nerkowych i cierpieniach dróg mo-czowych. Cena zniżona zł. 1.80 gr. za bu-telkę w całej Polsce do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.

Zarząd zdrowy w Truskawcu — wy-sła „Naftusie” w skrzyniach zawierających 12, 25 albo 50 butelek, licząc po zł. 1.80 za butelkę franko do każdej stacji kolejowej — za zaliczką. 2247

lu rujnowania kursu waluty. Agitacja w celu przeszkadzania zakupem żywno-ści i walut.

Dziedzina polityczna: rozpowszech-nianie fałszywych wiadomości. Propagan-da w celu podrywania prestiżu władzy, kompromitowanie członków rządu, strajki, podburzanie mniejszości narodowych, sub-sydja dla stronnictw opozycyjnych; dez-organizacja administracji publicznej przez wprowadzanie swoich agentów. **Dziedzina dyplomatyczna:** Kompromitowanie przed-stawicieli Państwa wobec mocarstw zagra-nicznych, propaganda prasowa itd.

Czy powyższe rewelacje o akcji dywer-syjnej nie są zajmujące dla czytelników polskich? Czy nienależy szczególną opie-ką otoczyć tych wszystkich żywiołów w Polsce, które usiłują „podrywać autorytet władzy”, „kompromitować przedstawicieli państwa”, „rozpowszechniać fałszywe wiadomości”, szerzyć „propagandę prasową”?

O ubezpieczenie ziemiopłodów przed gradobiciem

Konieczności ubezpieczenia ziemiopłodów od gradu nie potrzeba już dziś szerzej uzasadniać.

Wątpić należy, czy jest dzisiaj jeszcze rolnik, któryby sobie nie zdawał sprawy z ważności tego ubezpieczenia zwłaszcza w czasach tak dla rolnictwa krytycznych, jak dzisiejsze. Stąd też wniosek jest tylko jeden, iż każdy rolnik powinien ubezpieczyć swe plody od gradu.

A jednakże sprawa ta przedstawia się zupełnie inaczej. W dwóch naszych województwach, Poznańskim i Pomorzu, które zawsze przodowały w ilości ubezpieczeń a zwłaszcza od gradu, ubezpiecza dzisiaj tylko połowa tych, którzy przed kilku jeszcze laty stale byli ubezpieczeni od gradu. Powodem tego kryzysu, jaki rolnictwo nasze przechodzi, dalej rzekomo wysokie stawki i stąd niemożność płacenia składek gradowych.

A rezultat jaki? Skutki fatalne, bo tysiące takich „oszczędnych rolników” miało w ostatnich 5 latach bardzo ciężkie szkody gradowe. Zaoszczędzili więc „tacy przezornici” kilkadziesiąt złotych na składce, a tymczasem spadł grad, zniszczył wszystko i obecnie ta fałszywa oszczędność po ciąga za sobą te skutki, że bardzo wielu nie wie, jak z tego, co pozostało pokryć podatki i inne wydatki, nie mówiąc już zupełnie o własnych kosztach, które się nie wróciły i nigdy nie wrócą.

Każdy powinien wiedzieć, że właśnie nasze dwa województwa, Poznańskie i Pomorze, są corocznie nawiedzane przez ciężkie grady, o czym świadczą również statystyki niemieckich towarzystw ubezpieczeniowych, które przed 1918 rokiem pracowały na tutejszym terenie. Potwierdzenie zaś dla tych długoletnich statystyk niemieckich — to lata ostatnie 1927 do 1932. Co roku coraz to inne miejscowości i powiaty, dotąd uważane za dobre, jako takie, które przez grad były omijane, są nawiedzane przez grady, które nieraz powodują okropne zniszczenia.

Przytoczymy kilka cyfr, jakie odszkodowania gradowe wypłacono w roku 1932 w poszczególnych powiatach, przy czym ograniczymy się tylko do powiatów kilku, najczęściej gradem dotkniętych w roku 1932: na powiat Kępno przypada 297 tys., na pow. Bydgoszcz — 488 tys., na powiat Chełmno — 134 tys., na powiat Chodzież — 100 tys., na powiat Grodzisk 137 tys., na powiat Koźmin — 129 tys., na powiat Kościerzyna — 129 tys., na powiat Poznań — 224 tys., na powiat Rawicz —

103 tys., na powiat Świecie — 130 tys., na powiat Szamotuły — 127 tys., na powiat Toruń — 271 tys., na powiat Wyrzysk 162 tys.

Powyższe sumy odszkodowań odnoszą się oczywiście tylko do tych, którzy byli ubezpieczeni i wskutek tego otrzymali odszkodowanie, a nie są objęci tą statystyką ci, którzy mieli szkody, lecz nie byli ubezpieczeni. A takich mamy tysiące. W tych powiatach stosunek zapłaconej składki do sumy odszkodowania przedstawia się, jak (sto) 100 — 240 a nawet do 400.

Dlatego też pp. rolnicy nie oszczędzając kilku groszy tam, gdzie w rachubę wchodzi Wasz byt i cała Wasza egzystacja. Okoliczności powiatów wolnych od opadów gradowych, ani ściśle oznaczonych stref gradowych niema, jest to tylko urojenie i dlatego jedynym ratunkiem zwłaszcza w ciężkich czasach obecnych — to ubezpieczenie od gradu.

„Vesta”, Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia z siedzibą w Poznaniu, jest najstarszym towarzystwem ubezpieczeń od gradu w tutejszej dzielnicy. „Vesta” przejęła ubezpieczenia z dawniejszych niemieckich Towarzystw Norddeutsche, Schwedter i t. d., dlatego też w „Veście” jest największe wyrównanie ryzyka. „Vesta” jest dzisiaj jednym z niewielu niestety czysto polskich towarzystw, opartych tylko na kapitałach swych członków, oparta na wzajemności, dlatego nie pracująca na zysk, tem większy więc obowiązek jest aby „Vestę” popierać.

„Vesta” daje wszystkim pełną ochronę prawną, reguluje składnie i ku zadowoleniu wszystkich swych członków szkody oraz wypłaca punktualnie odszkodowania.

Ubezpieczajcie się więc od gradu i ubezpieczajcie w czysto polskim Towarzystwie jakim jest „Vesta”!

Wszelkie wygrane wypłaca się natychmiast!

Baczność! Baczność!
SZCZĘŚCIE WZYWA

Spiesz natychmiast do tutejszej najszczęśliwszej kolektury

„Uśmiech Fortuny” Pomorska 1

i kup los I-szej klasy 27-ej Loterii, a zdobędziesz bogactwo! — Czwartka losu kosztuje tylko 10.— złotych. — Ogólna suma wygranych 27-ej Loterii wynosi 24.800.000 złotych, z główną wygraną w szczęśliwym wypadku 2.000.000 złotych. Pamiętaj! Tysiące rodzin w Bydgoszczy i okolicy zawdzięcza swój dobrobyt jedynie szczęśliwym losom nabytym w kolekturze 2417

„Uśmiech Fortuny” Bydgoszcz, ul. Pomorska 1.

Zamówienia prowincjonalne załatwiamy odwrotnie.

Szalony skok nocny ze spadochronem uratował życie dwom pilotom

Onegdajszej nocy wydarzyła się pod Gnieznem katastrofa lotnicza, która mogła pociągnąć za sobą tragiczne następstwa. Podczas lotu nocnego z Poznania do Torunia dwaj piloci z 4 pułku lotniczego w Toruniu ppor. Tadeusz Ryłski i kapral Zygmunt Karolczak, znaleźli się w okolicy Gniezna w wysoce przykrych warunkach. Nagły defekt silnika zagroził największym niebezpieczeństwem. O lądowaniu wśród ciemności nocnych nie mogło być mowy.

Pozostał jedyny ratunek: spadochron. Krytyczna chwila wymagała natychmiastowej decyzji.

Kiedy samolot znajdował się już tylko na wysokości około 500 mtr., obaj lotnicy wyskoczyli ze spadającego samolotu w czarną otchłań nocy, zdając się na łaskę losu. Wielce ryzykowny skok, pewniejszy jednak od daleko groźniejszego lądowania, powiodł się. Ppor. Ryłski wylądował bez szwanku w pobliżu wioski Piekary, kapral Karolczak podczas lądowania złamał sobie nogę.

Lotnikami zaopiekowali się miejscowi wieśniacy Rannego kaprala Karolczaka odwieziono do szpitala w Gnieźnie.

Poczty sztandarowe Peowiaków z całej Polski na zjazd poznański

Dnia 30-go bm. odbędzie się w Poznaniu poświęcenie sztandaru miejscowego Koła Związku P. O. W., pierwszych powstańców wielkopolskich z czasów walk z Niemcami w latach 1918—1919.

Jednocześnie okręg poznański Związku P. O. W. urządza obchód 85-lecia powstania Wielkopolskiego 1848 roku.

W uroczystości tej wezmą udział przedstawiciele władz, duchowieństwa, wojskowości i organizacji społecznych trzech województw zachodnich: Pomorza, Wielkopolski i Śląska. W czasie akademii wygłosi przemówienie organizator i historyk powstania śląskiego, wojewoda dr. Michał Grażyński.

Na zjazd poznański przybędą wszystkie poczty sztandarowe i delegacje Związku Peowiaków z całego terenu Rzeczypospolitej. Oczekiwany jest w Poznaniu liczny zjazd peowiaków, którzy pragną ucześć kolegów poznańskich i gromadnie zameldować się ministrowi gen. dr. Stefanowi Hubickiemu, prezesowi Zarządu Głównego Związku Peowiaków, który wraz z członkami wydziału wykonawczego zarządu głównego przybędzie do Poznania. Delegacje ze sztandarami związkowymi i historycznymi P. O. W. wezmą udział w defiladzie łącznie z hufcami przysp. wojsk., oddziałami Związku Strzeleckiego, organizacjami Federacji i Legionu Młodych i t. n.

Program uroczystości przewiduje: w sobotę, dnia 29 b. m. wieczorem powitanie przybywającego pociągiem z Warszawy ministra Hubickiego; w niedzielę, dnia 30-go b. m. o godz. 10 min. 30 nabożeństwo w kościele garnizonowym i poświęcenie sztandaru, następnie uroczyste wręczenie sztandaru przez min. dr. Hubickiego, o godz. 11 m. 30 defilada na placu Wolności i o godz. 12 m. 30 akademii w Teatrze Polskim.

Jednak jest najlepsza KAWA z firmy

Pierwsza Gdynska Palarnia Kawy Sp. z o.p.

Gdynia ulica Leśna — tel. 12-63

w oryginalnych paczkach firmowych à 12 1/2 dkg.

No: 24 25 26 32 38 42 46 51

zł. 0,65 0,80 0,90 1,— 1,20 1,40 1,60 1,80

Wody szczawnickie staną się więcej dostępne

Jak dowiadujemy się, eksploatacja szczawnickich wód mineralnych wkracza w najbliższym czasie na nowe tory. Chodzi mianowicie o eksport szczawnickiej wody w butelkach na taką skalę, aby szerokie rzesze potrzebujące leczenia — bez trudu mogły się zaopatrzyć w leczniczą wodę z Szczawnicy.

Szczawnica miała wprawdzie oddawna rozlewnię swych wód mineralnych, eksportowała jednak w butelkach stosunkowo niewiele z jednej bowiem strony brak kolei, względnie dobrej komunikacji, utrudniał transport większych przesyłek, z drugiej strony — rozlewnia szczawnicka zorganizowana była na małą skalę, a to z powodu niedostatecznych środków materialnych.

Obecnie jak nam donoszą — znalazł się najważniejszy kapitał, który zainteresował się możliwościami eksportu wód szczawnickich. — Brak kolei zwalczony zostanie przy pomocy in-

nych środków komunikacyjnych, a sama rozlewnia zostanie zmodernizowana i uruchomiona w wielkich rozmiarach.

Nie ulega wątpliwości, że zamiar ten uwięziony zostanie wielkim powodzeniem. Szczawnickie wody bowiem, przedstawiają niespotykane wprost bogactwo i różnorodność i znane są ze swej niezwykłej skuteczności w wielu chorobach. Częstokroć wody szczawnickie są nie do zastąpienia w ogóle.

Zważywszy przeto, że wiele osób skazanych jest na leczenie się w domu uważać należy udośćpienie wód szczawnickich za wielkie dobrodziejstwo dla szerokiej rzeszy.

Dużą gwarancją, że sprawa eksportu szczawnickich wód postawiona zostanie na odpowiednim poziomie jest fakt, że pieczy nad całą tą sprawą podjęło się na szereg lat Polskie Towarzystwo Balneologiczne.

Puder Bebe Szofmana
w luksusowym opakowaniu w blaszanych pudełkach.

Przy przeculeniu, bóla głowy, bezsenności, ospałości, przygnębieniu, uczuciu ciężkości, posiadamy w naturalnej wodzie gorzkiej Franciszka - Józefa niezawodny środek domowy do usunięcia wszelkich zaburzeń przewodu pokarmowego w każdym jego odcinku. (1756)

Zmiany w administracji

P. Władysław Łoskowski, inspektor rolny w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim przeniesiony został do Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego, na stanowisko Naczelnika Wydziału Rolnictwa.

Dalsze aresztowania w sprawie nadużyć w K. K. O. m. Grudziądza

Jak donosiliśmy, swego czasu aresztowano trzech urzędników Komunalnej Kasy Oszczędności m. Grudziądza pod zarzutem dokonania sprzeniewierzeń w tej instytucji.

Nadużycia te — jak wiadomo — wykrył zarząd Kasy, jeszcze przed przeszło dwoma laty, o czym powiadomił natychmiast władze śledcze.

Śledztwo prowadzone w tej sprawie doprowadziło do aresztowania trzech wyżej wspomnianych urzędników.

W dniu wczorajszym na zarządzenie sędziego śledczego został aresztowany jeszcze jeden urzędnik K. K. O. niejaki Dąbrowski. Aresztowanie Dąbrowskiego stoi w ścisłym związku z prowadzonymi dochodzeniami w sprawie nadużyć jakie wykryto w K. K. O. m. Grudziądza.

Ze względu na toczące się jeszcze śledztwo, szczegóły tej sprawy trzymane są w ścisłej tajemnicy.

Oni „niewinni”

Kierownik obwodowy rozwiązanej O. W. P. Sobczak z Gdyni został ukarany grzywną 500 zł z zamianą na 50 dni aresztu za obrażenie Sądu.

Dnia 22 bm. przed Sądem Okręgowym w Starogardzie stanął oskarżony o zniewagę red. odp. „Gońca”, „Pielgrzym” i „Dziennika Starogardzkiego” p. Jan Zachola z Tczowa. W wyniku rozprawy p. Zachola skazany został na 2 tygodnie aresztu z zawieszeniem kary na 2 lata i na 100 zł grzywny.

„Dobry eksport” interesujący konkurs

Termin wysyłki towarów, zgłoszonych do konkursu, zorganizowanego przez Państwowy Instytut Eksportowy pod hasłem „Dobry eksport” zbliża się. Wszystkie stające do konkursu wysyłki powinny nadejść do Gdyni, — względnie do Warszawy najpóźniej w dniu 4 bm., pod adresem: dla przesyłki morskiej — „Dobry eksport” American Scantice Line w Polsce — hangar własny, nabrzeże polskie — Gdynia port, a dla przesyłki krajowej: „Dobry eksport” — Polski Lloyd, Warszawa Główna, Marszałkowska 130.

Termin ten należy uważać za ostateczny, ponieważ statek opuszcza Gdynię w dniu 6 maja br. Konkurs dostępny jest dla wszystkich. Uczestnicy nie ponoszą żadnych kosztów oprócz jednorazowego opłacenia przesyłki z miejsca zamieszkania do Gdyni oraz do Warszawy.

Konkurs ten, jak wiadomo, będzie stanowił próbę wytrzymałości przetworów oraz ich opakowań. Po zakończeniu konkursu, przetwórca będzie mógł stwierdzić jakie zalety transportowe i jaką odporność posiadają jego produkty oraz w jakim kierunku powinny pójść dalsze prace nad poprawą jakości produkowanego towaru. Konkurs umożliwi porównanie produktu i jego własności po przejściu zwykłego transportu w Polsce oraz po przejściu trudnego i długotrwałego transportu zamorskiego.

Zainteresowanie konkursem jest bardzo znaczne i ilość zgłaszających się doń zawodników wzrasta z każdym dniem, wobec czego należy się spodziewać wyniku bardzo obfitego.

Berta Pomorska

Niedościgniony, naturalny napój orzeźwiający — produkuje

Browaru Grudziądzkiego

W. Sommer i S-ka
znanego z wysobu pod względem jakości znakomitych piw.

Od niedzieli

w najwytworniejszym kinie Torunia „MARS” wyświetlany będzie film pt. „NAGANA” z naszą rodaczką i najgłośniejszą gwiazdą filmową w Ameryce, groźną konkurentką Greta Garbo i Marleny Dietrich

NAJWYTWORNIEJSZE

KINO **MARS** KINO

ul. Warszawska

Dawno oczekiwana premiera obrazu p. t.

NAGANA

W roli głównej piękna nasza rodaczka **TALA BIRELL** Najgłośniejsza gwiazda filmowa w Ameryce, groźna konkurentka Greta Garbo i Marleny Dietrich. Imponujący przepych wystawy. Fenomenalna gra. Niezwykła treść. **W nadprogramie Tygod. Foxa**

Pocz. seansów w dni powsz. o g. 17, 19 i 21 w niedzielę od godziny 15, 17, 19 i 21.

KRONIKA

niedziela
30
kwietnia

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Sobota Piotra M.

Niedziela Katarzyny

Repertuar kin:

Światowid — „Maski Dr. Fu Man Chu”.

Mars — „Igloo”.

— „Palace”, ul. Mickiewicza „Salto mortale”.

— Nocny dyżur aptek. W śródmieściu dyżur do środy dnia 3 maja włącznie apteka „Pod Lwem”, Rynek Nowomiejski. Na Bydgoskiem: św. Anny, Mickiewicza. Na Mokrem: „Pod łabędziem”, Kościuszki 15.

TEATR-POLSKI

Sezon 1932/33

Kier.: Józef Cornobis.

W sobotę, dnia 29 bm. o godz. 20

„Cień”

Sztuka w 3 akt. D. Nicodemiego

Leg. zniżk. 33%

W niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 16

Przedstawienie popoł. po cenach

zniżonych

„Panna w koszarach”

Komedja muzyczna w 3 aktach

M. de Crace

W niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 20

„Cień”

Sztuka w 3 akt. D. Nicodemiego

W poniedziałek, dnia 1 maja b. r. o godz. 20-tej

Występ gość. Teatru Miejskiego

w Bydgoszczy

„JIM I JILL”

Komedja muzyczna w 3 akt. Hemara

Leg. zniżk. 25%

Z miasta

— Nabożeństwa Majowe w kościele garnizonowym. Od dnia 1 maja br. do końca miesiąca będą odprawiane w tut. kościele garnizonowym nabożeństwa majowe. Nabożeństwa w dniu 3 maja br. odbędą się w tut. kościele garnizonowym o godz. 9.00 dla dzieci, o godz. 10-tej Msza św. Polowa dla całego tut. garnizonu i o godz. 12.00 dla rodzin wojskowych. W 8 Szpitalu Okręgowym msza św. o godz. 9.30.

— Przed X Tygodniem LOPP. W sali Rady Miejskiej odbyło się onegdaj posiedzenie Komitetu Obywatelskiego X Tygodnia LOPP, zwołane przez zarząd Komitetu Miejskiego celem omówienia szczegółów programu. Zebrał przywódczyni przez p. Stefanowicz. W wyniku dyskusji zaakceptowano poszczególne punkty programu, opracowanego przez Zarząd Miejskiego Komitetu. Program tegorocznego Tygodnia, który odbędzie się w czasie od 14—21 maja, przewiduje szereg ciekawych imprez i pokazów.

— Przedstawienie z zabawą dla dzieci. W dniu 3 maja urządza prywatna szkoła im. św. Teresy oraz Koło Rodzicielskie przy tejże szkole. Program: dwa obrazy sceniczne, komedijka, loteria fantowa, muzyka. Aktualne tematy — wiosna, Bałtyk z Wisłą, nasze Zuchy, ba nawet zjawiający się na scenie Kopernik z pewnością zainteresują młodzież szkolną. Przedstawienie odbędzie się w sali „Strzelniczy”, Przedzamcze 15 tuż przy ul. Szerokiej. Początek o godz. 16. Na sali obficie zaopatrzone tani bufet Koła Rodzicielskiego. Wstęp dla dorosłych 80 gr. dla dzieci 40 gr. Czysty dochód przeznaczony na fundusz Koła Rodzicielskiego. (2419)

Każdemu wolno pisać recenzje Ciekawy konkurs dla czytelników „Dnia Pomorskiego”

Redakcja naszego pisma wspólnie z Dyrekcją Kinoteatru „Światowid” rozpisuje konkurs o nagrodę za napisanie najtrafniejszej oceny o czterech najbliższych filmach, jakie ukażą się na ekranie kinoteatru „Światowid”, przy ulicy Prostej.

Ciekawe te zawody wzbudza nie-

watoliwie wielkie zainteresowanie wśród licznych rzesz miłośników Kina.

Konkurs obejmuje 4 filmy, które wyświetlane będą w czasie od 2 maja. Premiera pierwszego kapitalnego filmu pt. „Gasnące płomienie” z niezrównanym Clive Brookiem w roli

głównej odbędzie się we wtorek dnia 2 maja. Konkurs dostępny jest dla wszystkich.

Jury, złożone z przedstawicieli Redakcji „Dnia Pomorskiego” i Dyrekcji Kina „Światowid” wyznaczyło na stępujące nagrody:

1 nagroda 50 złotych;

2 nagroda 20 złotych;

3 Nagroda passe-partout do Kina Światowid na 2 osoby ważne na 3 miesiące

4 nagroda passe-partout do Kina „Światowid” na 2 osoby ważna na przeciąg 2 miesięcy.

5 nagroda pocieszenia passe-partout na 2 osoby ważne na 1 miesiąc.

Na czem polegają te ciekawe zawody?

Polegają one na napisaniu najtrafniejszej recenzji o każdym z czterech filmów, tytuły których podamy w najbliższym czasie. Pierwszy to „Gasnące płomienie” z Clive Brookiem. Nie chodzi tu o zalety literackie, a tylko o najtrafniejszy sąd o całości filmu najszerszych warstw, a więc

1) ocena treści; 2) wykonawców, 3) reżyserji i 4) techniki.

Warunki konkursu podamy w następnym numerze.

Benefis w Dworze Artusa Dziś - Elita m. Torunia

zagna jeden z najznakomitszych zespołów muzycznych A. MICHAŁSKIEGO. 2429

3 maja w Toruniu

W sali posiedzeń Rady Miejskiej odbyło się w tych dniach posiedzenie komitetu obywatelskiego dla ustalenia programu obchodu święta 3 Maja.

Program ustalony przez komitet przedstawia się w ogólnych zarysach jak następuje: W przeddzień święta t. j. 2 maja w godzinach wieczornych capstrzyk. W dniu 3 maja o godz. 7 rano pobudka, następnie msza św. polowa na Placu św. Katarzyny. Po nabożeństwie odbędzie się na Rynku Staromiejskim Defilada. Po południu na boisku miejskim odbędą się zawody „Sokoła”.

Uroczystości zakończy przedstawienie galowe w Teatrze Miejskim.

Z teatru

— „Cień”. W sobotę, dnia 29 kwietnia br. o godz. 20-tej doskonała sztuka pt. „Cień” D. Nicodemiego. Sztuka ta ciesząca się świetnym powodzeniem na scenach stołecznych dozna niewątpliwie i u nas gorącego przyjęcia dzięki swym walorom artystycznym, zajmującej treści i świetnej grze całego zespołu z p. Zbierowską i J. Mazankiem na czele — w pozostałych rolach pp. Łuczycza, Małkowska, Cedzyńska, Lenczewska, Jejda.

— Przedstawienie popołudniowe. W niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 16-tej przedstawienie popołudniowe po cenach zniżonych świetna komedja muzyczna M. de Crace pt. „Panna w Koszarach”. O godz. 20-tej „Cień”.

— Gościnny występ Teatru Miejskiego z Bydgoszczy. W poniedziałek, dnia 1 maja sympatyczny zespół operetki bydgoskiej wystąpi jedyny raz z głośną komedją muzyczną w przeróbce Hemara pt. „Jim i Jill”. Pełna młodzieńczej werwy uroczą operetka ta skąpana w blaskach słońca poezji i szczerego sentymentu ukaże się w całej krasie swych niezrównanych walorów słownych i przepięknych melodj

Dąbrowa Leśna

najbardziej malownicze osiedle, 3 km od granic Warszawy na szlaku Warszawa — Bielan — Łomianki Przy osiedlu miasteczko, szkoła. Komunikacja autobusowa i kolejowa ze stacją Dąbrowa Leśna. Elektryczność, telefon, działki leśne ogrodowe, od 30 gr za lok. ec. spłaty dwuletnie, możliwość pożyczek budowlanych, akty natychmiastowe. — Zarząd Osiedla, Warszawa, Czackiego 16-4, godz. 12-5. Telefon 255-15.

Wiadomość Auto-Radjo-Skład Toruń, ul. Mostowa nr. 36; tel. 446.

Przed atakiem lotniczym na Toruń

Apel do ludności miasta

W związku z rozplakotaną w mieście obwieszczeniami p. prezydenta miasta, zapowiadającą przeprowadzenie ćwiczenia obrony przeciwlotniczej w Toruniu, kierownictwo ćwiczenia podaje do publicznej wiadomości i prosi o zastosowanie się do następujących wskazówek:

Ćwiczenie odbędzie się w najbliższych dniach. Należy nie zwlekając zaopatrzyć się w lampy i poczynić przygotowania, o których mowa w obwieszczeniach, w szczególności kierownictwo ćwiczenia zwraca się z apelem do mieszkańców miasta, aby zmanifestowali swój udział w ćwiczeniu przez nalepianie na wszystkich oknach pasków papierowych, które zabezpieczają mają szyby przed wypadaniem w razie wybuchu bomby lotniczej.

Wieczorem, na krótki czas przed zarządzeniem alarmu lotniczego, zostaną zgazowane latarnie gazowe na ulicach miasta; pozostaną tylko latarnie orientacyjne, zaopatrzone w niebieskie szybki.

Po zarządzeniu alarmu lotniczego, co będzie uskutecznione przy pomocy syren, w sposób podany w obwieszczeniach, — zostanie wyłączony w całym mieście prąd elektryczny, zgazowanie świateł trwać będzie około 15 minut. Dyrekcje kino-teatrów, kawiarni, restauracji i t. p. zakładów proszone są o powiadomienie w tym wypadku publiczności, że odbywają się ćwiczenia o. pl. i o wezwaniu, aby publicz-

ność pozostała w lokalach, gdyż wyjście na ulicę jest niewskazane.

Ćwiczenie njea charakteru pokazu, ma ono na celu szkolenie ludności w zachowaniu się na wypadek napadu lotniczego. Z tego względu mieszkańcy miasta usilnie proszeni są, aby nie gromadzili się na ulicach, jak to zwykle ma miejsce w tego wypadku ćwiczeniach, należy natychmiast po zarządzeniu alarmu schronić się w mieszkaniu, w najbliższej bramie, schronie publicznym itd. Najlepiej jest udać się niezwłocznie do domu.

Kierownictwo ćwiczenia zawiadamia, że w kilkunastu punktach miasta nastąpi zapalenie dużej ilości świec dymnych i silnie drażniących które uniemożliwią osobom nieposiadającym masek przebywanie na ulicach. Wybuchy bomb i pożary będą pozorowane na przedmieściach przy pomocy odpowiednich środków.

Nazajutrz po alarmie wieczornym nastąpi alarm dzienny (przed południem); również wtedy użyte będą świece gazowe — drażniące.

W końcu kierownictwo ćwiczenia zwraca się do ogółu ludności naszego miasta z gorącym wezwaniem, aby ściśle i chętnie dostosowała się do wskazówek zawartych w obwieszczeniach i tem pouczeniu i dała dowód dyscypliny, wyrobienia i zrozumienia potrzeby tego rodzaju przygotowania samoobrony wobec niebezpieczeństwa lotniczego w przyszłej wojnie.

— Zapisy w przyw. szkole im. św. Teresy dr. Zofji Szczepkowskiej codziennie 12 — 13 godz. Zgłoszenia dzieci od 6—14 lat do klasy I—IV przyjmuje dyrektorka w budynku szkolnym Kościuszki 4. 2418

— Stowarzyszenie Techników Polskich w Toruniu. Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, dnia 2 maja br. o godz. 19,30 w lokalu własnym przy ul. Kopernika 17 I p. (dom urodz. Kopernika). Na porządku obrad m. in. referat z XV Zjazdu Delegatów Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych w Krakowie, sprawy wycieczek i specjalnych wykładów technicznych i aktualne sprawy zawodowe. — Członków i Sympatyków zaprasza Zarząd 2435

— Związek Podoficerów Rezerwy Koło Toruń. Dnia 30 4. br. od godziny 9-tej do 14 ostre strzelanie na Strzelnicy C. S. S. Rudak. Komendant. 2436

— Prywatna Szkoła przygotowawcza im. Marji Konopnickiej przy ulicy Warszawskiej 10-12 przyjmuje wpisy dzieci od lat sześciu do kl. I, II i III. Informacje i zgłoszenia codziennie od godz. 13—14. Przystanek tramwajowy przed szkołą. 2433

— Podwieczorek Polskiego Białego Krzyża odbędzie się w niedzielę, 30 kwietnia o godz. 17-tej „Pod Orłem”.

— Z Organizacji Przystosowania wojskowego Kobiet do Obrony Kraju. Zebranie sekcji Sportowej odbędzie się w sobotę 29 bm. w sekretarjacie Klubu, Wola Zamkowa 15 o godz. 5 popoł. Omawiana będzie sprawa tenisa. Celem ustalenia godzin na miesiąc maj, wszystkie członkinie są proszone o przybycie.

— Koncert Muzyki Słowiańskiej. Pod protektoratem Komitetu Honorowego, złożone z przedstawicieli miejsc. władz państwowych, samorządowych i społeczeństwa, urządza Koło Muz. „Dzwon” w Teatrze Polskim w Toruniu w niedzielę, 7 maja koncert muzyki słowiańskiej w wykonaniu orkiestry symf. (45 osób) i chóru męskiego „Dzwon”, oraz p. Heleny Haskowej (śpiew solo). Kierownictwo artystyczne spoczywa w rękach prof. J. M. Wie-

czorka. Bogaty i ciekawy program obejmuje parte przeażanie na tematach ludowych kompozycji i wyjątki z oper — prócz polskich — bułgarskie, czeskie, słowackie, serbskie, słoweńskie, macedońskie i inne, oraz jedyną pieśń ludową (w opr. J. M. Wieczorka) nieistniejącego już szczepu słowiańskiego — Polabian, której tekst i melodia dotąd się zachowały. Wszystkie pieśni odśpiewane będą w oryginalnych językach. Spodziewany jest udział w koncercie przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych państw słowiańskich w Polsce. Szczegóły w afiszach i programach. 2432

— Związek Pań Domu urządza zebranie miesięczne w poniedziałek 1 maja o godz. 17 w Państw. Szkole Zawodowej Żeńskiej (ulica Strumykowa). Porządek dzienny: Odczyt p. Janusza Swinarskiego „Walka o dobre i czyste mleko”, 2. sprawy bieżące, 3. Pokaz nowych sprzętów gospodarczych i projektów racjonalnych mebli do kuchni, 4. Odpowiedź zbiorowa na ankietę „przez z wyrobami zagranicznymi”. d2022

— Chiromanta-Astrolog, światowej sławy z długoletnią praktyką Ryszard Morawsko-Kalwini ten, który jest ogłaszany przez radio. Powie każdej osobie z linii rąk, rysów twarzy, oraz przy pomocy „laski magicznej”, a także z fotografii i pisma jej przeszłość odgadnie myśli i zamiary, powie do czego każdy w życiu się nadaje. Przyjmuje codziennie w Toruniu Hotel pod Orłem pokój 30. 2376

— Nalepki iluminacyjne T. C. L. na dzień 3 Maja w cenie 10 gr. za sztukę do nabycia: Biblioteka T. C. L. Wysoka 16, Biblioteka Wojskowa ul. Jagiellońska, Administracja Słowa Pomorskiego św. Katarzyny i w następujących księgarniach lub składach Włoch ul. Przedzamcze, Matuszkiewicz Król, Jadwigi, Nędzewicz Prosta, Księgarnia Toruńska Wielkie Garbary, Księgarnia Pomorska Szeroka i Wojciechowski Stary Rynek (2360)

— Wystąpić wiosny, już długo oczekiwane jaskółki dymówki, zjawily się wczoraj popołudniu w Toruniu, tj 14 dni później niż w ubiegłym roku.

Programy radiowe

Niedziela, dnia 30. 4.

Warszawa 10,15 Nabożeństwo z Wilna 11,05 Odczyt misyjny. 11,20 Fr. Schubert Msza G-dur w wykonaniu solistów i orkiestry pod dyr. K. Scotta (płyty); 12,15 Transm. z Filharmonii warszawskiej; 13,00 Transm. z Teatru Polskiego na Pohulan-

ce w Wilnie uroczystej Akademii ku czci Królowej Jadwigi. 14,20 Muzyka ze Lwowa. 15,20 Pieśni w wykonaniu J. Orłowskiej. 16,00 Program dla młodzieży 16,25 Muzyka polska; — 16,45 „Spacer i wycieczki z młodszymi dziećmi” 17,00 Koncert solistów 19,20 Debata w sprawach polskich w angielskiej Izbie Gmin w dniu 13 kwietnia 1933 roku Reportaż ze steno-

gramu. 20,15 Koncert wieczorny. 22,00 Wesola audycja ze Lwowa.

Poniedziałek, dnia 1 maja

Warszawa 12,10 Płyty; 15,50 Płyty; 16,25 Francuski (kurs elem.) 17,00 Recital fortep. Z. de Meyere. 18,00 Odczyt dla maturzystów — 20,00 „Bohaterowie” operetka w 3 aktach O. Straussa. 22,00 Muzyka taneczna.

Nowy burmistrz w Gniewie

Jak się dowiadujemy, Rada Miejska Gniewu na posiedzeniu w dniu 24 bm. wybrała jednogłośnie burmistrzem miasta p. Antoniego Czerwińskiego z Grudziądza, długoletniego prokurenta firmy Pepege. P. Czerwiński znany jest na terenie Grudziądza jako zasłużony działacz na niwie społecznej i narodowej.

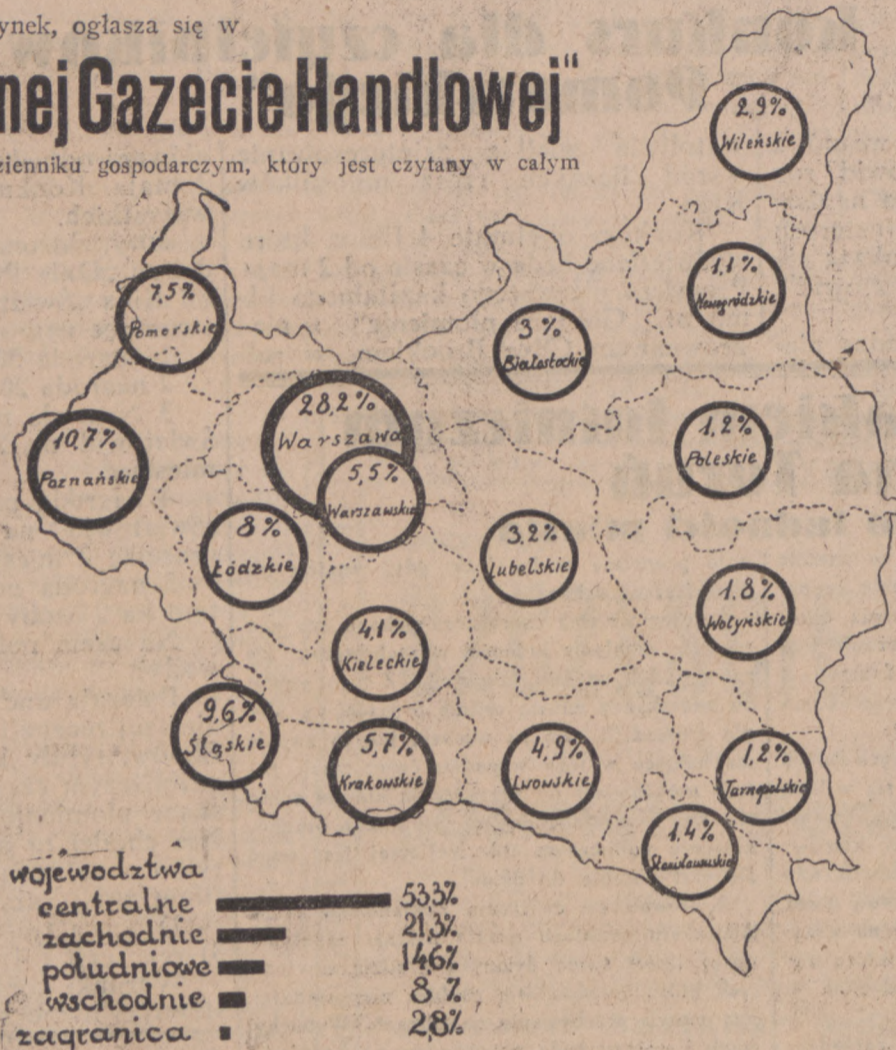
Kto chce zdobyć rynek, ogłasza się w

Codzienniej Gazecie Handlowej

„jedynym w Polsce dzienniku gospodarczym, który jest czytany w całym kraju przez

kupców,
przemysłowców,
bankowców,
dyrektorów i prokurentów przedsiębiorstw,
ludzi,
którzy decydują o kupnie i sprzedaży!

Rozpowszechnienie „CODZIENNEJ GAZETY HANDLOWEJ” w poszczególnych województwach:

Centrala: Warszawa, Nowy Świat 16

Oddziały i przedstawicielstwa na ziemiach zachodnich:

Gdańsk, II Damm 12.
Gdynia, ul. 10 lutego, dom Inż. Petkowskiego, telef. 1779.
Grudziądz, 3 maja 14.
Katowice, Kościuszki 3.
Poznań, Pl. Wolności 11

2404

BEZPŁATNE egzemplarze okazowe i kosztorysy ogłoszeń na każde żądanie!

Ogłoszenie.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek” Spółki Akcyjnej w Toruniu.

odbędzie się w piątek, dnia 12 maja 1933 r. o godzinie 17 w Toruniu w gmachu Starostwa Krajowego Pomorskiego przy ulicy Mostowej nr. 11.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1932.
- 2) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonania obowiązków.
- 3) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonują właściciele akcji Nr. 1—15 300 w miejsce członków przez nich wybranych, poza tem reszta Akcjonariuszów i to w oddzielnym głosowaniu.

Prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu przysługuje Akcjonariuszom, którzy przynajmniej 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą w biurze Spółki swoje akcje lub dowód złożenia akcji u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej, podający wartość nominalną i numery złożonych akcji i stwierdzający, że akcje nie zostaną wydane przed 13. 5. 1933 r. (2400)

Pomorska Elektrownia Krajowa „Gródek”
Spółka Akcyjna.
Zarząd:
(—) Inż. A. Hoffmann.

Tel.: 212, 2212 **Grey** Bydgoszcz, Gdańska 35

poleca 2415

piernszorzędna kawa i ciastka, lody i napoje orzeźwiającyce.

Na wycieczki i podarki

Czekoladki własnego wyrobu w wielkim wyborze.

UCHWAŁA. W sprawie nadzoru sądowego nad majątkiem kupca Karola Kudlickiego w Chełmży. U-ma-za się postępowanie zapobiegawcze po myśli art. 27 Rozp. Prez. Rz. P. z dnia 6 marca 1928 r. na koszt dłużnika. (2423)

Chełmża, dnia 16 marca 1928 r.

3 N 2/32

Sąd Grodzki.

SZCZĘŚCIE OBIERA SOBIE SIEDLIŚKO PRZY ULICY MARSZAŁKA FOCHA NR. 17

Uzyskawszy większy przydział losów do **27-mej Loterii Państwowej**

polecam się gorąco łaskawym względem i pamięci P. T. Kolegów, Przyjaciół, Znajomych i Publiczności i pozostaję z pełnym poważaniem

W. KAPTURKIEWICZ
KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWOWEJ

Bydgoszcz, Marsz. Focha 17, telef 62
Zlecenia prowincjonalne załatwiam odwrotną pocztą. 2416

Hotel „KRÓLEWSKI DWÓR” Grudziądz, Rynek 3/4.

Od niedzieli, dnia 30 kwietnia b. r. **Nowy Artystyczny Zespół** pod batutą p. Kapelmistrza **Zygmunta Sypniewskiego.**

Codziennie koncert popołudniu od 5-tej do 7-mej, wieczorem od 8-mej do 12-tej. W niedzielę i święta Matine. 2441

PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Obielewie, powiatu szubińskiego i w chwili ucyntowania wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Obielewo tom II wykaz liczba 13 na imię rolnika Wacława Mazanego w Obielewie, powiatu szubińskiego zostanie dnia 10 maja 1933 roku o godzinie 10 przed południem w drodze egzekucji wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie pokój nr. 7. Nieruchomość stanowi zabudowane obejście o charakterze włości o niepodzielnym dziedziczeniu i o obszarze 24,00,59 ha, czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego wynosi 65,61 talarów, wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego wynosi 105 marek, matrykuła art. 17 ks. podatku budynkowego 9. Wyciągi katastralne oraz wszelkie dane co do nieruchomości obejrzeć można w godzinach urzędowych w sekretarjacie niżej podpisanego sądu. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 26 lipca 1932 r. (2403)

Łabiszyn, dnia 4 marca 1933 r.

1 K. 15/32

Sąd Grodzki.

KUPNO LOSU

w największej kolekturze Pomorza

PAWEŁ BILLERT

Toruń, Nowomiejski Rynek

ułatwić może każdemu

wyjazd na letnisko.

Największa wygrana w najszcześniejszym wypadku

2 miliony złotych.

Ciągnięcie już 18-go maja b. r.

Cena losu 1/4 10,— zł. 1/2 20,— zł. 1/1 40,— zł.

„STAWAN-TEA” Centralne Biuro Sprzedaży Warszawa, Orła 12 Tel. 11.39.12

Poleca

HERBATĘ Chińską, Cejlońską i Indyjską od **zł 11** za kg. w opakowaniu 50 kg, 20 kg, 10 kg i 5 kg w skrzynkach.

KAWĘ paloną **zł 5.50** za prima **zł 7.50** za ziarnistą od kg na czarną od **zł 1.50** za kg

Dla amatorów dobrej herbaty, polecamy naszą wykwintną mieszankę Nr. 140 po zł 14.— za kg. w opakowaniu 10 kg., 5 kg., 2 kg. i 1 kg. — Posiadamy również duży wybór herbaty, kawy i cacao w blaszankach fantazyjnych w opak. 1/4 kg. i 1/2 kg. po cenach bardzo niskich. 2320

CENNIKI WYSYŁAMY NA ŻĄDANIE.

Zawiadomienie!

Donoszę, że otworzyłem

Zakład Blacharsko - Instalacyjny

właśc. Maksymilian Miński, Bydgoszcz, Jagiellońska 30

Przyjmuje wszelkie prace blacharskie- gazo i wodociągowe oraz zakładam kanalizację po cenach najkorzystniejszych. Staraniem mojem będzie fachową i sumienną pracą, pozyskać uznanie klientów. 2439

Z poważaniem

M. Miński
Mistrz blacharsko-instalacyjny

Strzelnica

z lokalami restauracyjnymi, mieszkaniem i ogrodem przy ul. Toruńskiej 30

do wydzierżawienia

Oferty w zamkniętych kopertach nadsyłać należy do Wydziału Nieruchomości Miejskich, ul. Jana Kazimierza 5, najpóźniej do dnia 5. V. 33 r.

Magistrat zastrzega sobie dowolny wybór oferenta.

2438] Magistrat miasta Bydgoszczy.

CZYTELNIKU! Pozwól mi bezinteresownie określić Twój charakter, zdolność, przeznaczenie i wyszczególnić najważniejsze fakty Twego życia. Ponadto wybrać na zasadzie astrologii i obliczeń kabalistycznych szczęśliwy numer Twojego losu do 27 Loterii Państwowej i wskazać, gdzie łakomy można nabyć. Dlatego proszę natychmiast napisać własnoręcznie imię, rok i miesiąc urodzenia. Nie przesyłać żadnego wynagrodzenia, lecz tylko na koszt poczt. i kancelaryjne załącz 1 zł. w znaczkach pocztowych. Na los Nr. 122 627 wybrany przezemnie, padła w 5 klasie 26 loterii wygrana 150.000 zł. Na niewielką ilość wybranych przezemnie numerów, padło mnóstwo wygranych, lecz z braku miejsca podaję tylko niektóre: Cabala Józef, Limanowa, urzędnik rafinerji zł 10.000 — Kuhn Jan, Łódź, Młynarska 25 zł 5.000 — Lomnicki Marjan, Podhajce zł 5.000. Poza tem wiele osób, którym wudzieli przypadły większe wygrane, ze względu na osobistych postanowili zachować swoje incognito, co zoba wiązuje mnie do nieuwawiania nazwisk. Przyjęcia osobiste płatne — cały dzień. Psycho-grafolog Szyller-Szkolnik, Warszawa, Żółtawia 47. Ogłoszenie załączyc. 2353

Stare wina

wódki i piwo Okocimskie w syfonach poleca z okazji przyjęcia dzieci do I. komunjii św. **T. Chmurzyński** Toruń, Prosta 19 (2229) Ceny niższe.

Magiel

elektryczny uruchomiono, ul. Krasynskiego 15 naprzeciw placu tenisowego. Ceny przystępne. Toruń. (2330)

Absolwenci

Uniwersytetu przygotowują do egzaminów gimnazjalnych. Adresy zostawić w Administracji „Dnia Pom.” pod „I” Toruń. 2362

Przeprowadzki Transport mebli

wę. wyszczelnianych wozach meblowych **zwózki Ekspedycje** kolejową i wodną wykonuje najtaniej

Luówik Szymański Toruń 8. 07 Żeglarska 3. telef. 909

Kapelusze

damskie korzystnie poleca od złotych 5.— do 8.— Pracownia Toruń, Stary Rynek 24/I p. 2355

Polska Hurtownia Skór

Bydgoszcz, Długa 18, tel. 1084. 2075
Pierwsze i najstarsze chrześcijańskie przedsiębiorstwo branży **skóry podeszwy skóry miękkie Obcasz gumowe.**

Korzystne zaopatrywanie na sezon wiosenny.

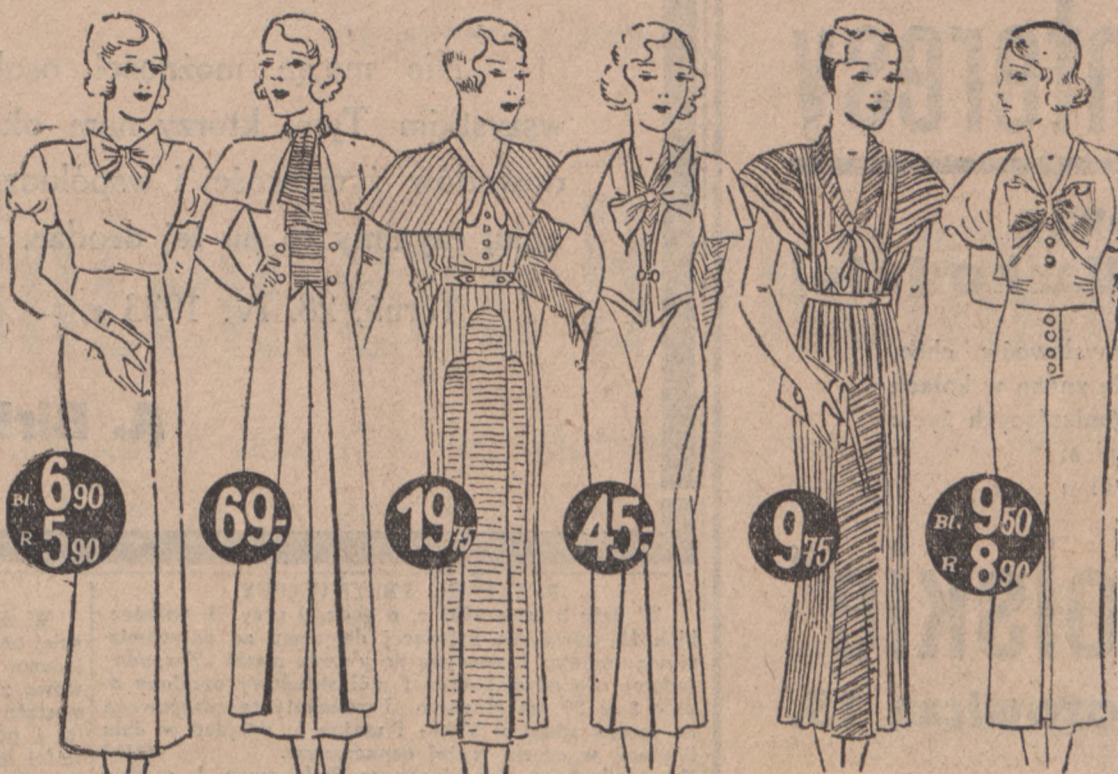

Kapelusz damskie

4. Modna dwukolor. kapa „Picot“ we wszelkich modn. kol. 5.50

5. Młod. kłosz z dwukol. plecionki „Florina“ z podbrzegiem 6.50

6. Elegancki kłosz z najnowszej plecionki „Celtagal“ we wszstk. modn. kol. 7.50

6.90
5.90

69.-

19.75

45.-

9.75

9.50
8.90

Kapelusz damskie

1. Młodociana kapa „Picot“ przybrana wstążką 3.90

2. Szykowny kłosz „Picot“ z osobnym dwukol. przybr. 4.75

3. Ładny kłosz z modną plecionką słomk. z osobl. przybr. wstążki szkockiej 4.90

KONFEKCJA DAMSKA

- 1. Pończochy damskie, szt. jedw. do prania II gatunek 0.58
- 2. Pończochy damskie, szt. jedw. do prania bez błędu mod. kol. 0.75
- 3. Pończochy damskie, Bemberg szt. jedw. do prania II gatunek we wszystkich kolorach, modne 1.95

- 1. Młodociana bluzka z czystego jedwabiu „Tollie de soie“ przybrana z kołnierzykiem chłopięcym i z efektowną wstążką
- 2. Elegancki komplet popołudn. suknia i płaszcz z czystej wełny „Afghaline“ z modn. kamizelką i przybranym kołn. szalowym
- 3. Zachwycająca suknia sportowa z wełn. „Marocain“ z kapą do odjęcia i garn. wełn.

- 1. Elegancki komplet spacerowy żakiet i spódnica z crepe-moos bluzka marocain we wzory
- 5. Suknia na plażę z Marocain do prania w pięknych pasach rzymskich z modn. garn. kapy
- 6. Osobna bluzka szt. jedw. „Marocain“ modn. bufiaste rękawy Raglan do podwiniecia
- 7. Spódnica do bluzki z czystej wełny Charmelaine.

- 1. Skarpetki męskie, w solidnym wykonaniu 0.25
- 2. Skarpetki męskie, wzorowane 0.68—0.48
- 3. Pończochy, pod kolana dla dzieci merceryzowane kol. brzeg wielkości 30—50 dalsze wielkości 0—10 droższe 0.68

W materiały jedwabne i wełniane na suknie i bieliznę w najnowszych odcieniach.

Materiały jedwabne, wełniane i do prania

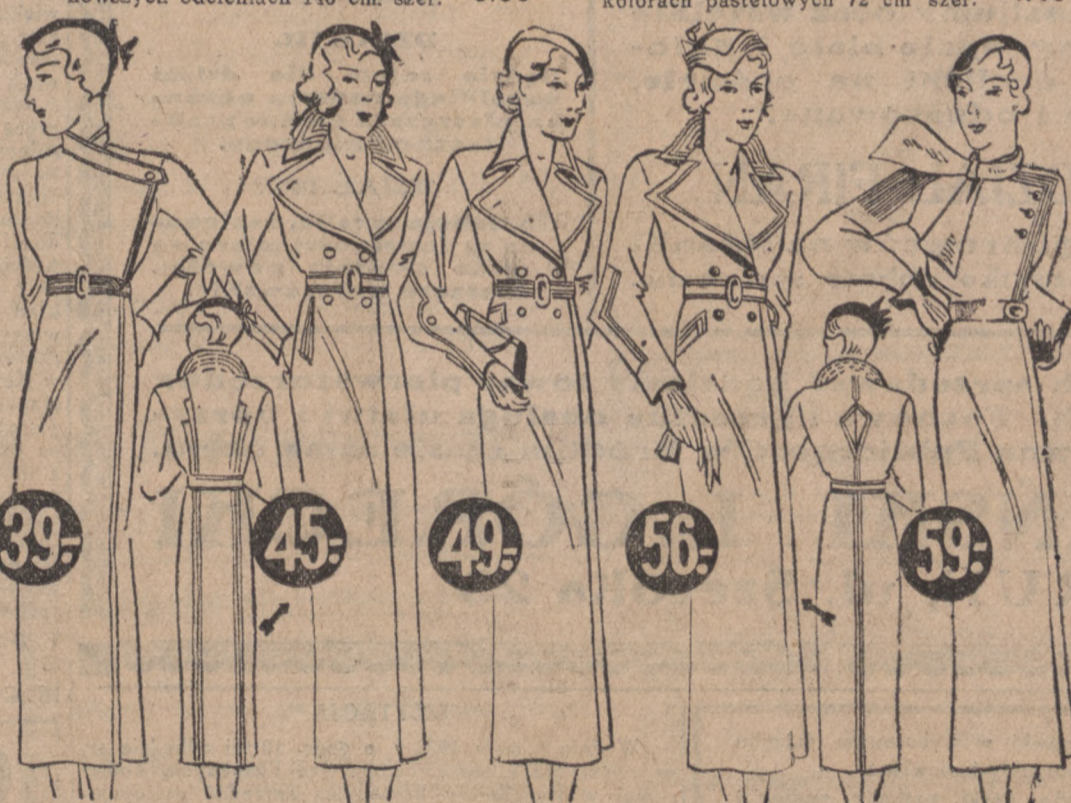
- 1. dobry jedw. szt. do prania na suknie w najnowszych deseniach 1.25 i 0.75
- 2. „Toile de soie“, czysty jedw. do prania na suknie i bieliznę wielki wybór w kolorach 2.75
- 3. Crepe Marocain szt. jedw. najnowsza tkanina na suknie w ładnych deseniach 90 cm. szerokie 3.50
- 4. Szyfon szt. jedw. na suknie w mod. drk. wzorach 90 cm. szer. 3.75
- 5. Toile Raye czysty jedw. na sportowe suknie i bluzki w odznaczających pasach 80 cm. szer. 4.75
- 6. Szt. jedw. (druk Marocain) w przepięknych wzorach podwójna szerokość 4.80
- 7. Crepe Germaine Goldberger-Bemberg

- Georgette w nadzw. efektownych wzorach 100 cm. szer. 6.90
- 8. Crepe de chine wełn. dobry czysta wełna mat. na suknie w wielkim wyborze kolorów 80 cm. szer. 2.25
- 9. Afghaline czysta wełna miękko układająca się w modnych kolorach 90 cm. szerokości 2.75
- 10. Crepe falująca czysta wełna materiał na suknie w wielkim wyborze kolorów 90 cm. szer. 3.50
- 11. Hahnenfuss ulub. modna tkanina czysto wełniana w ładnych deseniach 3.75
- 12. Shetland czysta wełna materiał bardzo praktyczny na płaszcze sportowe w kolorach szary, beige i najnowszych odcieniach 140 cm. szer. 6.50

- 13. Afghaline Perle najlepszy kamgarn wełn na eleg. suknie w dobrych kolorach 120 cm. szer. 6.90
- 14. Chevron na płaszcze znakomita czysta wełna towar w modn. deseniach 140 cm. szer. 7.80
- 15. Beiderwand na suknie domowe i spacerowa gwarantowane w praniu w różnokolorowych paskach na skądzie 70 cm. szer. od 0.98 do 0.58
- 16. Lainette delikatny muslin do prania na suknie ładne wzory na ciemnym tle 70 cm. szer. od 0.95 do 0.78
- 17. „Satya Kadeł“ na ubranie chłopięce w białoniebieskie pasy i uni. marine wytrzymała gwarancja w gotowaniu trwałe pralno towar 1.35 do 1.25
- 18. Popelina shantung na suknie i bluzki jedw. blyszący w delikatnych kolorach pastelowych 72 cm. szer. 1.45

- 19. Creponette na suknie sportowe mięk. i krepowany towar piękne kolory w pasy rzymskie 1.45
- 20. Woal wełn. prakt. na suknie letnie powiewne w pięknych deseniach ca. 100 cm. szer. 2.45 1.95
- 21. Krep do prania na suknie letnie, ładne kolory 0.58 0.48
- 22. Oxford na sport. koszule męskie i chłop. trwałe gwarantowane w praniu w modn. deseniach 80 cm. szerokości 0.68 0.58
- 23. Materiał Polo na bluzki sport i sukna modna przejrzysta tkanina biała w kolorowych odcieniach pastelowych 80 cm. szer. 0.73 0.68
- 24. Muslin wełniany w modnych deseniach ca. 75 cm. szer. 1.75 1.45

- 1. Kamizelki wełniane dla pań w kolorach przeplatanych 1.95
- 2. Pulowery, dla pań z dług. ręk. jedno kol. i w pasy 3.90
- 3. Pulowery, dla pań w najnowszych deseniach paskowych 5.90

39.-

45.-

49.-

56.-

59.-

Płaszcze.

- #### konfekcja dziecięca.
- 1. Pulower dziecięcy czysta wełn. powabne kol. z bufiastymi rękawami wielkość 1. 1.50, zwyżka 1.15
  - 2. Płaszcz dziecięcy z modn. czysto wełn. szefr. Tweed, cały na 1utrze wielkość 60 14.75 zwyżka 1.50
  - 3. Trench-coats z impregn. gabardyny bawełnianej bardzo prak. dla chłopców i dziewcząt ca 8 letn. 10.75 zwyżka 1.25

1 Płaszcz z Kasha-Shetland. na sztucz. jedwab. Eolienne.

2 Płaszcz z czysto wełn. Shetland na szt. jedw. Eolienne.

3 Płaszcz z flauszu sierści wielbłądziej, na szt. jedw. Eolienne.

4 Płaszcz z czysto wełn. tweedu sport na szt. jedw. „Marocain“

5 Płaszcz z Afghaline Perle, na sztucz. jedwab. Marocain.

konfekcja dziecięca.

- 4. Koszula do pola w modn. jasnych kolorach otwarte i zamknięte wielkość 00 1.75 zwyżka 0.20
- 5. Spodnie sport. trwałe, z materj. podobnego do angielskiego modn. desenie wielkość 1 1.50 zwyżka 0.20
- 6. Jaki lekkie z trwałego materiału, otwarte i zamkn. dla 8 letn. 3.45 zwyżka 0.25
- 7. Ubranie chłopięce z mat. podobnego do angielskiego, ładna forma sport, wielk. 2 5.75 zwyżka 0.60.

Freymann

Gdańsk. Dom Towarowy zadawalnia najwybredniejszych. w przyległej kawiarence.

Codziennie od godz. 3-6-tej
2392 **Koncert Artystyczny**

Kto ma interesy

**we Lwowie
i Małopolsce Wschodniej**

Kto z kupców i przemysłowców chce,
aby Firma jego stała się znaną w kołach
istotnie poważnych i organizujących życie
niech się ogłosi
w dzienniku

„Słowo Polskie“
LWOW, ul. Zimorowicza 15.

1904

Nie mając możliwości osobistego podziękowania
wszystkim Tym, którzy nam okazali tak bardzo wiele
dowodów życzliwości i współdziałania w naszym ciężkim
ból, czynimy to na tej drodze.

Toruń, 28. IV. 1933 r.

A. Birkenmayerowie.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W dniu 2 maja 1933 r. o godz. 9 przy ul. Śniadeckich 18, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 maszynę do pisania marki „Terpedo” (zdolnej do użycia), oraz 1 stół składowy oszklony o około 2 m 80 cm długości. Przedmioty te oszacowane na łączną sumę zł 580,— i można je oglądać w dniu licytacji w czasie wyżej oznaczonym. (2412)
Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, I. rewiru.
Zlec. nr. 751/8

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W dniu 2 maja 1933 r. o godz. 14 przy ul. Pomorskiej 62 u spedytora Poczekała sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 2 stojaki wystawowe z drzewa, 1 starą narzutkę pluszową, 4 stojaki mosiężne (wystawowe), 1 nożyce do przecinania drutu, 1 pudło monogramów do naszywania i większej ilości gorsetów, pasków dla pań, guzików, stałek do gorsetów, resztek koronek itp. artykułów. Przedmioty te oszacowano na łączną sumę zł 857,30 i można je oglądać w dniu licytacji w czasie wyżej oznaczonym. Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, I. rewiru.
Zlec. 749/8 (2411)

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W dniu 2 maja 1933 r. o godz. 12 przy ul. 3 Maja 20, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 samochód marki „Fiat” typ. (model) 520,6 cylindrowy nr. silnika 105075. Samochód ten oszacowano na łączną sumę zł 1000,— i można go oglądać w dniu licytacji w czasie wyżej oznaczonym. Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, I. rewiru.
Zlec. nr. 750/8 (2410)

WYWOŁANIE. 1. Kościerska Fabryka Wódek i Likierów, właśc. Franciszek Piechowski i S-ka w Kościierzynie. 2. Szoel Dajtelzweig, kupiec w Nowem ul. Klasztorna 14. 3. Adel Organkiewicz, kupiec w Łodzi, ul. Solna 4. 4. Józef Gackowski, kupiec w Kościierzynie zastąpieni przez adwokata dr. Wysockiego w Kościierzynie wnieśli o uznanie za umorzone następujące weksle: a) na 100 zł, który wystawiony był dnia 8 stycznia 1930 r., płatny dnia 8 marca 1930 r. w Kościierzynie, na którym jako akceptant figurował Alojzy Szozechowski z Cękocyna pow. Tuchola, jako wystawca i żyrant Jan Świerczyński hotelista w Tucholi; b) na 156,50 zł wystawiony 7 stycznia 1932 r., płatny 10 lutego 1932 r., w Kościierzynie, na którym jako akceptant figurowała Aniela Głowczewska z Sulęcyna, jako wystawca Kościerska Fabryka Wódek i Likierów w Kościierzynie; c) na 45 zł wzgl. 45 zł, wzgl. 45 zł, wzgl. 45 zł, wzgl. 50 zł wystawione 23 października 1928 r., a płatne w dn. 5 lutego, wzgl. 5 marca, wzgl. 5 kwietnia, wzgl. 5 maja, wzgl. 5 czerwca, wzgl. 5 lipca 1929, które były solo weksłami, wystawionymi przez Franciszka Ossowickiego w Szelachcie i żyr. przez Szoela Dajtelzweiga Nowe; d) na 58 zł wzgl. 57 zł, wzgl. 57 zł wystawione 2 grudnia 1931 r., a płatne 19 grudnia 1931 r., wzgl. 19 stycznia 1932 r., wzgl. 19 lutego 1932 r. w Kościierzynie, które były solo weksłami wystawionymi przez Stefana Urbaniaka z Tczewa a żyrowane przez Adelę Organkiewicz w Łodzi; e) na 65 zł wystawiony 20 lutego 1932 r. a płatny 24 marca 1932 r., w Kościierzynie, na którym jako akceptant figurował Alfons Bonin ze Starego Bukowca, a jako wystawca i żyrant Józef Gackowski w Kościierzynie; f) na 150 zł z daty Kościierzyna 7 października 1931 r., a płatnego 2. 1. 1932 r. akceptowany przez Stefana Słomińskiego, Zakład Ogrodniczy w Kościierzynie, Sztylboe 5, wystawiony i żyrowany przez Bolesława Słomińskiego, dyrektora Banku w Kościierzynie z miejscem płatności w Kościierzynie; g) na 200 zł z daty Kościierzyna 1 listopada 1931 r. a płatnego 20. 2. 1932 r. z miejscem płatności w Kościierzynie, akceptowany przez Stefana Słomińskiego, Zakład Ogrodniczy w Kościierzynie, a wystawiony i żyrowany przez Bolesława Słomińskiego, dyrektora Banku w Kościierzynie — wzywa się posiadaczy wymienionych weksli, ażeby najpóźniej w dniu 3. 8. 1933 r. godzina 10 zgłosili się w Sądzie Grodzkim w Kościierzynie pokój 15 i okazali Sądowi weksel z tem, że po upływie tego terminu wydanym zostanie orzeczenie uznające weksle za umorzone.
Kościierzyna, dnia 24 kwietnia 1933 r. (2399)
Sąd Grodzki.

III. Co. 4/33

Ogłoszenie.

Na podstawie art. 35 Rozp. Prez. Rz. z dnia 16. 2. 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202) Magistrat m. Bydgoszczy podaje do publicznej wiadomości, że szczegółowy plan zabudowania części gruntu państwowego przy ul. Jary obejmujący cmentarz dla parafii św. Trójcy, sporządzony na podstawie zatwierdzonego ogólnego planu zabudowania, stał się prawomocnym wobec niezgłoszenia przez interesowanych zarzutów przeciw temu planowi.

Powyższy plan zabudowania przechowuje się w Wydziale 8. Magistratu, ul. Jana Kazimierza nr. 5. I ptr. gdzie może być przeglądany przez interesowanych codziennie oprócz niedziel i świąt w godzinach urzędowych. (2437)

Bydgoszcz, dnia 26 kwietnia 1933 r.

Przyzwydzeni Miasta:

w z.

(—) Dr. Chmielarski,

Wiceprzyzwydzeni miasta.

L. dz. VIII 762/33
Zlec. nr. 820/8

OTWIERAMY

w poniedziałek, dnia 1 maja 1933 roku

**MAGAZYNY BŁAWATÓW
I KONFEKCJI MĘSKIEJ**

ZAOPATRZONY bardzo bogato
w ostatnie nowości

**JEDWABI,
WEŁNY
i BAWELNY.**

na suknie, płaszcze i Kostjomy oraz wszelkie
płótna, batysty, popeliny, opale białe i kolorowe,
jakoteż inletry, drelizki na pościele,
ręczniki z metra i odpasowane.

SPECJALNY DZIAŁ FIRAN

chodników, obrusów i pokrowców na leżanki
Kapy na łóżka. — Wszystko dobrze sortowane.

We wszystkich działach sprzedawać będziemy towar pierwszorzędny
po cenach reklamowych. Fachowa i grzeczna obsługa ułatwi i uprzyjemni
kupno, co Szanowna Publiczność w Krótkim czasie sama oceni.

W. KOTLIŃSKI L. GÓRECKI
TORUŃ, ul. Szeroka 23

DZIAŁ I.

Wykwintny dział miarowy
zaopatrzony w najelegantsze
kamgarny tylko większych
fabryk bielskich pod
Kierownictwem warszawskiego
mistrza kroju.
Za każdy fason gwarancja.

DZIAŁ II.

Mundury i płaszcze dla
Panów Oficerów pod pełną
gwarancją.

DZIAŁ III.

Będzie rajem dla dzieci
wszelkiego rodzaju ubranka,
płaszczki piękne praktyczne
i niedrogo.

DZIAŁ IV.

Konfekcja męska, zastępująca
w zupełności miarową
tylko ostatnie nowości.
Płaszcze warszawskie.

CEGLA: dziurawki, drenaży, stropówki w wyborowym gatunku
wszelkie ceramiczne produkty budowlane.
BUDULEC: belki, kantówka, deski, parkany, podłogi i
wszelkiego rodzaju gotowe wyroby stolarskie.
Dostarcza

Inż. J. CHRZANOWSKI,
Tartak „Pila”, Toruń, ul. Bydgoska 33 - Telefon 34.
Dogodne warunki kredytowe. 2426

Wezwanie.

Niniejszem wzywa się wyborców tut. Gminy Zydowskiej § 29 i 31 Dz. Ustaw R. P. Nr 75/30 poz. 592
by w ciągu pięciu dni, t. j. od 1 do 5 maja 1933 r.
przedstawili listy kandydatów na członków zarządu
i ich zastępców. Jednocześnie oznajmia się, że lista
winna zawierać dwa razy tyle kandydatów, ile wynosi
liczba wybrać się mających członków zarządu. (2427)

Przewodniczący Komisji Wyborczej
(—) Hilary Rozenberg.

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

lekcyj

francuskiego, angielskiego
niemieckiego i grv na fortepianie. Adamska, Sukien
n cza 4, Toruń. 803

Ładny kiosk

Koncesja, wynajmę od maja
Grudziąd, ul. Derdowskiego
Nr. 37. 2391

LICYTACJA.

W dniu 9 maja 1933 r. o godz. 10-tej odbędzie się
w magazynie kolejowo-celnym (za Ekspedycją Towarową)
w Bydgoszczy licytacyjna sprzedaż następujących
towarów.

1) zgłoszonych do odprawy celnej, lecz niepodjętych
przez odbiorców w przepisany terminie, jak: części
kołowców, części instrumentów muzycznych, kasa
kontrolująca, różne utensylja domowe, biczyzka
i tarcze wojłokowe;

2) ekofiskowanych oraz zdeponowanych a niepodjętych
w przepisany terminie, jak: galanteria, różne
tkaniny, konfekcja, obrusy, rowery, czekolada, 38 kg
wyrobów białych z kości (łyżeczki, widelczyki) i inne
przedmioty w drobnych ilościach, oraz
czterookobowy samochód marki „Chrysler” wagi 1265
kg, w dobrym stanie za 1.000 zł pod warunkiem
powszechnego wywiezienia zagranicę.

Wzywa się odbiorców towarów wymienionych pod
1) do wykupu najpóźniej w przeddzień licytacji.

Towary mogą nabyć osoby, najwięcej dające za
natychmiastową zapłatą.

Blisze dane znajdują się w obwieszczeniu, wywie-
szonym w Urzędzie Celnym. (2370)

Urząd Celnym w Bydgoszczy,
Zlec. nr. 814/8

„VESTA“

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.

Ubezpiecza ziemiopłody od gradobicia według różnych do wyboru korzystnych i praktycznych systemów: systemem repartycyjnym (z dopłatą) oraz systemem bez dopłaty.

Specjalny 10%-owy opust od składki, 5% za ubezpieczenia 6-letnie, opusty za lata bezgradowe.

Wypłacone odszkodowania za lata 1924 do 1932 ca. zł. 24000 000,—

Wnioski przyjmują Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 73; w Grudziądzu, Plac 23 Stycznia 20, w Katowicach, ulica 3-go Maja nr. 36; w Krakowie, w Lublinie, we Lwowie, w Łodzi, w Poznaniu, ul. Gwarna 19; w Warszawie.

Towarzystwo wchodzi w skład jedynego czysto-polskiego „Poznańskiego Koncernu Towarzystw Ubezpieczeń“ w Poznaniu razem z „Vestą“ Bankiem Wzajemnych Ubezpieczeń oraz Poznańsko-Warszawskim T-wem Ubezpieczeń S-ką Akc. Roczny zbiór składki Koncernu ca. zł 19 000 000,— Aktywa na r. 1932 zł 30 000 000,— Fundusze i rezerwy przeszło zł. 22 000 000,— Tylko pierwszorzędną reasekuracją zagraniczną.

Sześcioklasowa Prywatna Szkoła Powszechna „Im. Mikołaja Ryńskiego“
Grudziądz

Jedyna tego rodzaju szkoła na miejscu przyjmuje już zapisy dzieci **do wszystkich klas** w swym gmachu przy **ul. Górnej Nr. 32.**

Czesn. Iszej tylko 10,— zł.

Przyjmuje dzieci już od 6 roku życia aby je do nie przygotować do klasy 2442

Przy szkole at dla chłopców.

PRZEMYSŁOWIEC

HURTOWNIK

dotrą najpewniej do kupca za pośrednictwem

„TYGODNIKA HANDLOWEGO“

organu Stowarzyszenia Kupców Polskich

WARSZAWA

ul. Zielna 50 telefon 545-36.

KUPNO

Za gotówkę

dom z 25-35 pokojami. Może być dom niewykończony, kupię zaraz. Oferty do „Dnia“ pod nr. 2423.

MIESZKANIA wolne

Mieszkanie

komfortowe 8 pokojowe na I. piętrze do wynajęcia. Toruń, Klonowicza 19, róg Bydgoskiej. 2421

Mieszkanie

4 pokojowe z balkonem, kuchnią, i łazienką, 2 pokoje dla służby, 2 wygódki, obszerny strych, centralne ogrzewanie od zaraz do wynajęcia. — Obejrzeć można Gdańsk, Chodowieckiego 12 2371

Pokój

umeblowany do wynajęcia, wejście niekrepujące — łazienka, utrzymanie. Toruń, Klonowicza 33, piętro drugie. 2422

Umeblowane

dwa pokoje od frontu na pierwszym piętrze z prawem korzystania z kuchni Toruń, Sukłennicza 9, m. 3 od 5-6. 2424

POSADY wolne

Przedstawiciele

wojewódzkich poszukuje Fabryka Gilz. Oferty „Par“ Poznań, Al. Marcinkowskiego Nr. 11, pod 54.351. [2398]

Poszukuje się

stulącei, znającei się na gotowaniu i pracach domowych z praktyką. Zgłoszenie uprasza się pod adresem p. Hołowińskiej Zoppot, Hubertus-Allee 1 od godziny 1-3 po połud. [2385]

ROZNE

Tanio nadrabiam pończochy

skarpetki, zarabiam oczka w jedwabnych pończochach przerabiam wełniane rzeczy. Toruń, Kopernika 4, II. 2430

Chlromanta-Astrolog

światowej sławy z długoletnią praktyką Ryszard Morawski „Kalwini ten, który jest ogłaszany przez radio. Powie każdej osobie z linii rąk, rysów twarzy, oraz przy pomocy „Laski magicznej“, a także z fotografii i pisma jej przeszłość, i przyszłość odgadnie myśli i zamiary, powie do czego każdy w życiu się nadaje. Przyjmuje codziennie w Toruniu Hotel Pod Orłem pokój 30. 2376

Pięgi

usuwa pod gwarancją „Axela“-Krem; słoik tylko 2,— zł. J. Gadebusch Poznań, Nowa 7. 1667

Bieliznę

prawdziwie higienicznie wypraną i wyreperowaną bieliznę otrzymasz tylko w pralni „Rebus“, Gdynia, ul. 10 lutego w podwórzu, Czyszczenie chemiczne garniturów i przeżenie firan. Ceny najniższe. 1973

Gospodynie!! „SABA“

najlepszy proszek do szorowania. 1983

ZGUBIONO

Zgubiony

paszport na nazwisko Vogler Chune, wystawiony przez Konsulat w Berlinie, unieważniam. [2383]

Zgubiony

paszport na nazwisko Mansperl, Gdańsk, Neugarten 8, unieważniam. 2406

SPRZEDAŻ

Drut kolczasty

żelazo użytkowe, budowlane sprzedawane tanio Składnica Starożytności, L. Papierz, Bydgoszcz, Kordeckiego 3. 2413

Mam na sprzedaż

kompletną sypialkę w dobrym stanie. Bardzo tanio. Wejherowo, ul. 3 Maja 14. [2389]

Dworek w Toruniu — Mokrem

(8 pok. i uboczn. — ogródek) tanio do nabycia. — Wpłaty zł. 1.200, F. Bobowski, Toruń Chodkiewicza 5. [2382]

Kartofle

rakoodporne, żółte i białe do sadzenia i jadalne sprzedajemy po bieżących niskich cenach na wozy i wagonow. Wczesne Rosafolje wysprzedane. Zylizc, Dom. Góra pod Wejherowem. 2348

Tanio

szyny budowlane, rury, drut kolczasty, kola transmisyjne, kotły, różne użytkowe żelazo poleca Składnica Starożytności, Bydgoszcz, ul. Petersona 7. 2414

Półciężarówkę

utrzymaną korzystnie sprzedam. Oferty do Administracji „Dnia Grudziądzkiego“ pod nr. 1061. 2440

Instrumenty

muzyczne, smyczkowe i dęte poleca Wytwórnia Instr. Muzycznych St. Niewczyk, Bydgoszcz, Śniadeckich 2. Przyjmuje również wszelkie instrumenty do naprawy. 2325

Ziemniaki

do sadzenia Indystria kwalifikowane przez Pom. Izbę Rolniczą sprzedaje korzystnie **„Pracownik“**, pocztą Z.ewo pow. Kościerzyna. [2403]

Z powodu wazdu **tanio sprzedam**

2 kanarki, duże akwarjum, kostium damski, biały szewjotowy. Oglądać można od godz. 1-3 po połud. Gdańsk-Langfuhr, Mirchauerweg 9/L. [2386]

Węgiel górnośląski

brykiety, koks, drzewo do starca każda ilość, firma J. Szczepankiewicz dawniej „Płomień“, Biuro składnicza Sienkiewicza, dworzec Zachodni (Szkolny) tel. 847

Opielacze Hey'a

nie używane we wszystkich rozmiarach już od zł. 350,—, siewniki „Isarja“, „Pracownik“, „Deer nga“ po bardzo obniżonych cenach na sprzedaż. Oferty skierować do Redakcji pisma. 2321

Ziemniaki

jadalne i sadzeniaki w mniejszych i większych ilościach, oddaje po bardzo korzystnych cenach: **„TRANZYT“** w Toruniu Przedzamcze 20 Telefon 242 (2300)

Walizki 1706

Kufarki Porifele OREBKI

DAMSKIE

Wyroby skórzane artykuły podrózne TORUN, SZEROKA 40 NOWO OTWARTE

Bandaż

rupturowe, opaski brzuszne, jako i reperacje wszelkiego rodzaju bandażu, wykonuje **Z. Górski** praktyczny bandażysta **Toruń, Mate Garbary 4.** [2402]

Swój do Swego po swoje!

Koszulki sportowe dla chłopców, fartuszki dla dzieci, w wielkim wyborze. L. Poński, Toruń, Most Pauliński 3.

Willa

z wolnym mieszkaniem do sprzedania. Wpłaty 8000 zł. **Wia dom ośc: Maria Turzańska, Dworcowa Nr 18, m. 4 Bydgoszcz 2390**

Injektory

nowe i reperacje takowych, cylindry do pomp, armatury do pory wykonuje P. ŻAK Toruń, Prosta 30.

Odlewnia miedzi, założone w roku 6112. 2035

Wózek

dziecięcy głęboki, modny jak nowy sprzedam. Toruń Szosa Chełmińska 28/30.

Dobrze utrzymane AUTO

osobowe marki „Essex“ kryte sprzedawane tanio za gotówkę 2367

Fabryka Papy Dachowej „Starogard“
T. z. o. p. w Gdyni

Syrop

spożywczy (jasny o przyśmaku miodowym) i deserowy (ciemny) w cenie 35 groszy za funt do nabycia w składach kolonialnych: w Toruniu. 2130

JULIAN HOFFMANN, Kościuszki 89.

JÓZEF RANISZEWSKI, Grudziądzka 77

FRANCISZEK NOWAK, Szczytna 20.

DOMINIK KAMINSKI, Rybaki 43.

LEONARDA WISNIEWSKA, M. kiewicza 112.

STEFAN SÓS, Piaskowa 3.

IGNACY NOGA, Podgórz ul. Pułaskiego 49.

Ksawery Buczkowski, Toruń, Rynek Nowomiejski.

Helena Zagrabska, Toruń, Szosa Chełmińska 128.

„LUBAN-WRONKI“ Przemysł Ziemniaczany Sp. Akc. Oddział w Toruniu, Szosa Lubicka 38/58 tel. 168

Gospodynie!! „SABA“

najlepsza farba w płynie wszędzie do nabycia. 1982

Dobre plony

osiągniesz z dobrych nasion firmy **Stanisław Kalka** Handel nasion **Budgoszcz** ulica Śniadeckich 35 przy Pl. Piastowskim 1721

Ziemniaki

do siewu **Deodary i Madro** sprzedaje korzystnie **Majątek Morczyzny** poczta Ostaszewo. (2298)

POADY oszukują

Pani

kulturalna, wykształcona, gospodarna, energiczna, przystojna, wiek średni, obejmie zarząd domu, opiekę nad dziećmi. Zdanowiczowa, Toruń, Bydgoska 58. 2425

Starsza

wykształcona Polka, władająca niemieckim, szuka posady do dzieci lub jako gosposia w Gdańsku albo na Pomorzu. Oferty pod nr. 1367. 2405

Korespondentka

polsko-niemiecko-rosyjska, ze znajomością francuskiego, dobrze obznajmiona z książkowością i kasowością, poszukuje posady. Świadczenia - referencje pierwszorzędne. Oferty pod nr. 1120 do Administracji „Gazety Gdańskiej“ [2384]

Kucharka

starsza, zna się na wszelkich pracach domowych z doświadczeniem, zajmie się też małym dzieckiem. Poszukuje posady od 1 maja. Oferty do „Dnia Pomorskiego“ Toruń. 2377

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-dniowej . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenie sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobiaz za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% niżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-dniowej. . . . . 15 fen.
50 fen.
10 fen.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mokłowiec 3
Rea. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobroszański Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassabischer Markt 21, I. p.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię Wiktor Mielnikowski Gdynia, Świętocka
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław Bronisław Jędrzejczak, Inowrocław, plac Kasprzowska 4c.
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanoeb, Grudziądz, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo „Dzień Pomorski“, „Dzień Bydgoski“, „Gazeta Morska“, „Dzień Grudziądzki“, „Dzień Kujawski“
Nakładem i czerpaniem Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi

w ekspedycji miejscowych agencjach . . . . . 3.— zł
z odnośnikiem do domu w Toruniu . . . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnikiem . . . . . 3,36 zł
pod opaską . . . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . . . 2,50 gd przez chłopca . . . . . 2,30 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . . . 7.— gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma

„VESTA“

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.

Ubezpiecza ziemiopłody od gradobicia według różnych do wyboru korzystnych i praktycznych systemów: systemem repartycyjnym (z dopłatą) oraz systemem bez dopłaty.

Specjalny 10%-owy opust od składki, 5% za ubezpieczenia 6-letnie, opusty za lata bezgradowe.

Wypłacone odszkodowania za lata 1924 do 1932 ca. zł. 24000000,—

Wnioski przyjmują Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 73; w Grudziądzu, Plac 23 Stycznia 20, w Katowicach, ulica 3-go Maja nr. 36; w Krakowie, w Lublinie, we Lwowie, w Łodzi, w Poznaniu, ul. Gwarna 19; w Warszawie.

Towarzystwo wchodzi w skład jedynego czysto-polskiego „Poznańskiego Koncernu Towarzystw Ubezpieczeń“ w Poznaniu razem z „Vestą“ Bankiem Wzajemnych Ubezpieczeń oraz Poznańsko-Warszawskim T-wem Ubezpieczeń S-ką Akc. Roczny zbiór składki Koncernu ca. zł 19000000,— Aktywa na r. 1932 zł 30000000,— Fundusze i rezerwy przeszło zł. 22000000,— Tylko pierwszorzędną reasekuracją zagraniczną.

Sześcioklasowa Prywatna Szkoła Powszechna „Im. Mikołaja Ryńskiego“
Grudziądz

Jedyna tego rodzaju szkoła na miejscu przyjmuje już zapisy dzieci

do wszystkich klas
w swym gmachu przy
ul. Górnej Nr. 32.

Czesn. Iszej tylko 10,— zł.

Przyjmuje dzieci już od 6 roku życia aby je do następnego roku przygotować do klasy 2442

Przy szkole plac dla chłopców.

SPRZEDAŻ

Drut kolczasty
żelazo użytkowe, budowlane sprzedane tanio Składnica Starego Żelaza, L. Papierz, Bydgoszcz, Kordeckiego 3. 2413

Mam na sprzedaż
kompletną sypialkę w dobrym stanie. Bardzo tanio. Wejherowo, ul. 3 Maja 14. 2389

Dworek w Toruniu — Mokrem
(8 pok. i ubocz. — ogródek) tanio do nabycia. — Wpłaty zł. 1.200, F. Bobowski, Toruń Chodkiewicza 5. 2382

Kartofle
rakoodporne, żółte i białe do sadzenia i jadalne sprzedajemy po bieżących niskich cenach na wozy i wagonowo. Wczesne Rosafolje wysprzedane. Zylizc, Dom. Góra pod Wejherowem. 2348

Tanio
szyny budowlane, rury, drut kolczasty, koła transmisyjne, kotły, różne użytkowe żelazo poleca Składnica Starego Żelaza. Bydgoszcz, ul. Petersona 7. 2414

Półciężarówkę
utrzymaną korzystnie sprzedam. Oferty do Administracji „Dnia Grudziądzkiego“ pod nr. 1061. 2440

Instrumenty
muzyczne, smyczkowe i dęte poleca Wytwórnia Instr. Muzycznych St. Niewczyk, Bydgoszcz, Śniadeckich 2. Przyjmuje również wszelkie instrumenty do naprawy. 2325

Walizki Kufarki Porlefi OREBKI DAMSKIE
1706
Wyroby skórzane artykuły podróży
TORUN, SZEROKA 40
NOWO OTWARTE

PRZEMYSŁOWIEC

HUDTOWNIK
xrite colorchecker CLASSIC

1725

545-36.

Bandaże
rapturowe, opaski brzuszne, jako i reperacje wszelkiego rodzaju bandaży, wykonuje

Z. Górski
praktyczny bandażysta
Toruń, Mate Garbary 4. 2402

Swój do Swego po swoje!
Koszulki sportowe dla chłopców, fartuszki dla dzieci, w wielkim wyborze. L. Poński, Toruń, Most Pauliński 3.

Willa
z wolnym mieszkaniem do sprzedania. Wpłata 8000 zł. Właściciel: Maria Turzańska, Dworcowa Nr 18, m. 4 Bydgoszcz 2390

Injektory
nowe i reperacje takowych, cylindry do pomp, armatury do pory wykonuje P. ŻAK Toruń, Prosta 30.

Odlewnia miedzi, założone w roku 6112. 2035

Wózek
dziecięcy głęboki, modny jak nowy sprzedam. Toruń Szosa Chelmińska 281/30.

Dobrze utrzymane AUTO
osobowe marki „Essex“ kryte sprzedane tanio za gotówkę 2367

Fabryka Papy Dachowej „Starogard“
T. z. o. p. w Gdyni

Gospodynie!! „SABA“
najlepsza farbka w płynie wszędzie do nabycia. 1982

Dobre plony
osiągniesz z dobrych nasion firmy

Stanisław Kalka
Handel nasion
Budgoszcz
ulica Śniadeckich 35
przy Pl. Piastowskim 1721

Syrop
spożywczy (fasny o przysmaku miodowym) i deserowy (ciemny) w cenie 35 groszy za funt do nabycia w składach kolonialnych: w Toruniu, 2130

JULIAN HOFFMANN, Kościuszki 80.

JÓZEF RANISZEWSKI, Grudziądzka 77

FRANCISZEK NOWAK, Szczytna 20.

DOMINIK KAMINSKI, Rybaki 43.

LEONARDA WISNIEWSKA, M. Kwieciza 112.

STEFAN SÓŚ, Piaskowa 3.

IGNACY NOGA, Podgórz ul. Pułaskiego 49.

Ksawery Buczkowski, Toruń, Rynek Nowomiejski.

Helena Zagrabaska, Toruń, Szosa Chelmińska 128.

„LUBAN WRONKI“ Przemysł Ziemniaczany Sp. Akc. Oddział w Toruniu, Szosa Lubicka 38/58 tel. 168

Ziemniaki
do siewu **Deodary i Modro** sprzedaje korzystnie **Majątek Morszczyński** poczta Ostaszewo. (2298)

KUPNO

Za gotówkę
dom z 25—35 pokojami. Może być dom niewykończony, kupię zaraz. Oferty do „Dnia“ pod nr. 2423.

MIESZKANIA wolne

Mieszkanie
komfortowe 8 pokojowe na I. piętrze do wynajęcia. Toruń, Klonowicza 19, róg Bydgoskiej. 2421

Mieszkanie
4 pokojowe z balkonem, kuchnią, i łazienką, 2 pokoje dla służby, 2 wygodki, obszerny strych, centralne ogrzewanie od zaraz do wynajęcia. — Obejrzeć można Gdańsk, Chodowieckiego 12 2371

Pokój
umeblowany do wynajęcia, wejście niekrepujące — łazienka, utrzymanie. Toruń, Klonowicza 33, piętro drugie. 2422

Umeblowane
dwa pokoje od frontu na pierwszym piętrze z prysznicem korzystania z kuchni Toruń, Sukleńnicza 9, m. 3 od 5—6. 2424

POADY oszukują

Pani
kulturalna, wykształcona, gospodarna, energiczna, przystojna, wiek średni, obejmie zarząd domu, opiekę nad dziećmi. Zdanowiczowa, Toruń, Bydgoska 58. 2425

Starsza
wykształcona Polka, władająca niemieckim, szuka posady do dzieci lub jako gosposia w Gdańsku albo na Pomorzu. Oferty pod nr. 1367. 2405

Korespondentka
polsko-niemiecko-rosyjska, ze znajomością francuskiego, dobrze obznajmiona z księzkowością i kasowością, poszukuje posady. Świadczenia - referencje pierwszorzędne. Oferty: pod nr. 1120 do Administracji „Gazety Gdańskiej“ 2384

Kucharka
starsza, zna się na wszelkich pracach domowych z doświadczeniem, zajmie się też małym dzieckiem. Poszukuje posady od 1 maja. Oferty do „Dnia Pomorskiego“ Toruń. 2377

POSADY wolne

Przedstawiciele
wojewódzkich poszukuje Fabryka Gilz. Oferty „Par“ Poznań, Al. Marcinkowskiego Nr. 11, pod 54.351. 2398

Poszukuje się
stulacel, znającej się na gotowaniu i pracach domowych z praktyką. Zgłoszenie uprasza się pod adresem p. Hołowińskiej Zoppot, Hubertus-Allee 1 od godziny 1—3 po połud. 2385

ROZNE

Tanio nadrabiam pończochy
skarpetki, zarabiam oczka w jedwabnych pończochach przerabiam wełniane rzezyw. Toruń, Kopernika 4, II. 2430

Chromanta-Astrolog
światowej sławy z długoletnią praktyką Ryszard Morawski „Kalwini ten, który jest ogłaszany przez radio. Powie każdej osobie z linii rąk, rysów twarzy, oraz przy pomocy „Laski magicznej“, a także z fotografii i pisma jej przeszłość, i przyszłość odgadnie myśli i zamiary, powie do czego każdy w życiu się nada. Przyjmuje codziennie w Toruniu Hotel Pod Orłem pokój 30. 2376

Pięgi
usuwa pod gwarancją „Axela-Krem“ siołki tylko 2,— zł. J. Gadebusch Poznań, Nowa 7. 1667

Bieliznę
prawdziwie higienicznie wypraną i wyperowaną bieliznę otrzymasz tylko w palni „Rebus“, Gdynia, ul. 10 lutego w podwórzu, Czyszczenie chemiczne garniturów i przeżenie firan. Ceny najniższe. 1973

Gospodynie!! „SABA“
najlepszy proszek do szorowania. 1983

ZGUBIONO

Zgubiony
paszport na nazwisko Vogler Chune, wystawiony przez Konsulat w Berlinie, unieważniam. 2383

Zgubiony
paszport na nazwisko Mantsperl, Gdańsk, Neugarten 8, unieważniam. 2436

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-dniowej . . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0,50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% niżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-dniowej. . . 15 fen.
50 fen.
10 fen.

Corbis za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 50 fen.
Przy sądowym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk przepisanie miejsca ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mokłowiec 3
Rea. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobroszański Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, t. p.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław Bronisław Jędrzejczak, Inowrocław, plac Kasprzowicza 4a.
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanaub, Grudziądz, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiadają administracja
Wydawnictwo „Dzień Pomorski“, „Dzień Bydgoski“, „Gazeta Morska“, „Dzień Grudziądzki“, „Dzień Kujawski“

Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi

w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3,— zł
z odnośnikiem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnikiem . . . 3,36 zł
pod opaską . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7,— gd

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma